

„Măsuri de management privind creșterea gradului de informare și conștiințizare din Parcul Național Munții Rodnei” - cod SMS 16819
 Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională
 Editor: Județul Maramureș reprezentat prin Consiliul Județean Maramureș
 Data publicării: 2014

Ministerul Mediului și Schimbările Climatice
 Autoritatea de Management Poștamediu

Calea Sebeșan Vodă, nr. 30-32
 (intrarea prin strada Principatele Unite), Sector 4, București
 Telefon/Fax: 021 300 62 50, 021 316 07 76
 E-mail: office@postamediu.ro; Website: www.postamediu.ro

Județul Maramureș reprezentat prin Consiliul Județean Maramureș

Str. Andrei Șaguna, nr. 46, Baia Mare, Maramureș
 Telefon/Fax: 0262 212 110, 0262 213 945
 E-mail: office@maramures.ro
 Website: www.cjmaramures.ro

Administrația Parcului Național Munții Rodnei
 Loc. Rodna, Str. Principală, Nr. 1446, jud. Bistrița-Năsăud
 Telefon/Fax: 0263 377 715, 0263 377 7181
 Loc. Boiu, str. Zorilor, Nr. 2, jud. Maramureș
 Telefon/Fax: 0262 344 775
 Email: apmn@bistrita-nasova.ro, parc.rodna@emef.ro
 Website: www.parcrodna.ro

ISBN: 978-606-8534-08-4

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obișnuit poziția
 oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Ghidul păsărilor (ornitofauna) din Parcul Național Munții Rodnei

Ghidul păsărilor (ornitofauna) din Parcul Național Munții Rodnei

Proiect co-finanțat din
 Fondul European de Dezvoltare Regională

■ 22. Potârnichea (*Perdix perdix*), Grey Partridge

- **Morfologie.** Potârnichea are dimensiuni de 30 cm. Este imbrăcată într-o haină ruginie, foarte eficientă pentru camuflaj, potârnichea fiind greu de observat atunci când stă nemăscată, lipită de sol. Capul este de culoare ruginie, iar pe gușă și piept de culoare cenușie. Prezintă o formătunie brun închis în zona pieptului.
- **Habitat.** Trăiește în regiuni deschise, terenuri arabile cu tufărișuri joase.
- **Hrana.** Hrana este în principal de natură vegetală, alcătuită din diferite fructe, semințe și cereale, dar și din insecte și larve. Mai ales puțic consumă ultima categorie de hrana.
- **Cântec.** În serile de vară se aude glasul înalt al masculului „chi-iric”.
- **Statut.** Specie sedentară, rar întâlnită la poalele Munților Rodnei.

■ 23. Nagățul (*Vanellus vanellus*), Northern Lapwing

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 28-30 cm, anvergura aripilor de 70-75 cm, iar greutatea de 150-300 g. Nagățul are un colorit foarte frumos și este o prezență încântătoare atunci când avem ocazia să il vedem. Spatele și aripile sunt în nuanțe verzi-măslinii cu reflexii metalice. Creștetul capului și gușa sunt negre, iar burta și obrajii sunt de culoare albă. Ca semn distinctiv este moțul de pene de pe cap prezent atât la mascul, cât și la femelă. Moțul masculului este mai lung în perioada imperecherii. Ciocul este scurt și de culoare neagră, iar picioarele sunt relativ lungi.
- **Habitat.** Preferă luncile, zonele mlăștinoase, locurile mocirloase, bălti. De obicei își stabilește teritoriul în apropierea băltilor. În iernile blânde sunt exemplare care rămân la noi. Cuibul este construit pe pământ, iar femela depune 3-4 ouă într-o singură serie pe an. Ouăle sunt clocite 27 de zile, prin rotație, de ambii părinți. Masculul este foarte agresiv cu intrușii în timpul clocitului și al creșterii puilor.
- **Hrana.** Hrana nagățului este alcătuită în principal din insecte, larve și viermi, dar și din diferite semințe.
- **Cântec.** La locurile de cuibărit semnalează prezența intrușilor (oameni, vulpi) printr-un strigăt nazal „tce-e”.
- **Statut.** Oaspete de vară, rar întâlnit în Munții Rodnei, cu precădere la poalele masivului.

■ 24. Fluierarul de munte (*Actitis hypoleucos*), Common Sandpiper

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 20 cm, anvergura aripilor de 35 cm și greutatea de 40-60 g. Fluierarul de munte are un penaj brun pe cap, gât, spate și aripi. Părțile inferioare sunt de culoare albă, iar gușa este gri. Specific speciei sunt acei „umeri” de culoare albă. Ciocul este de culoare neagră, iar picioarele sunt de culoare vânătă.
- **Habitat.** Preferă țărmurile sărace în vegetație, cuibărind în apropierea bălților, în special a celor cu maluri pietroase. În perioada iernii migrează către bazinul mediteranean și nordul Africii. De obicei cuibul este construit pe pământ, iar femela depune 4 ouă într-o singură serie pe an.
- **Hrana.** Fluierarul de munte se hrănește cu insecte, viermi și moluște pe care le caută de obicei pe malurile apei.
- **Cântec.** La ridicarea în zbor are un strigăt subțire, înalt „hi-di-di-di”. Glasul nupțial constă într-un tril de note rapide și ritmic „hididididi”.
- **Statut.** Oaspete de vară frecvent întâlnit pe văile montane din Munții Rodnei.

■ 25. Fluierarul de mlaștină (*Tringa glareola*), Wood Sandpiper

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 20 cm, deschiderea aripilor de 35-40 cm, iar greutatea de 50-90 g. Dintre toți fluierarii, fluierarul de mlaștină are corpul cel mai zvelt și mai elegant. Penajul este brun închis pe spate și pe aripi cu multe picătele de culoare galbene. În părțile inferioare și sub aripi este alb-gălbui. De obicei este foarte vizibilă dunga gălbui aflată deasupra ochilor. În perioada imperecherii penajul capătă nuanțe mai închise. Ciocul este negru, iar picioarele sunt galben-verzui. Femela depune 4 ouă într-o singură serie pe an.
- **Habitat.** Este o pasare de apă, întâlnită în bălțile și ținuturile mlaștinoase de pe tot teritoriul țării. Iarna migrează în bazinul mediteranean. De obicei cuibărește pe smocuri de rogoz.
- **Hrana.** Fluierarul de mlaștină se hrănește cu insecte și diferite animale mici acvatice.
- **Cântec.** Când își ia zborul emite un strigăt moale, repetat de 5-8 ori „cif-cif-cif”, ultimele sunete fiind mai rare. Cântecul nupțial este rapid și sonor „ti-ii, ti-ii, ti-ii”. Sunetul de alarmă este „chip-chip”.
- **Statut.** Specie de pasaj, rar observată la poalele Munților Rodnei.

■ 26. Fluierarul de zăvoi (*Tringa ochropus*), Green Sandpiper

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 23 cm. Are penajul cenușiu-inchis negricios cu pete mai deschise; partea de dedesubt și crupionul sunt albe. Fluierarul de zăvoi are o colorație generală maronie, presărat cu puncte albe. Pe burtă este alb imaculat. Picioarele sunt verzuie, la fel și ciocul, dar cu vârful mai negricios. În luna mai femela depune 4 ouă. Perechile cresc o singură serie de pui pe an.
- **Habitat.** Preferă iazurile, apele curgătoare. Culbărește în ținuturile nordice, eurasiatice, folosind frecvent culurile părăsite ale altor specii de păsări și uneori, chiar culcuzurile veverițelor. Iernează în vestul și sudul Europei, în Africa, în afara Saharei și în partii de sud a continentului, precum și sud-estul Asiei. De obicei culbărește în arborii de la marginea pădurilor unde preferă să folosească culbul părăsit al altor pasări.
- **Hrana.** Fluierarul de zăvoi se hrănește cu insecte și diferite animale acvatice.
- **Cântec.** Când își ia zborul are un glas subțire, clar și sonor „tiut-uit-uit”. Cântecul nupțial constă într-o serie de note ascuțite „tiu-it, tiu-it” cu variații și cu strigăte de alarmă intercalate „tit-tit-tit”.
- **Statut.** Apare ca specie de pasaj. În Munții Rodnei este foarte rară, la poalele masivului.

■ 27. Cristelul de câmp (*Crex crex*), Corn Crake

- **Morfologie.** Este o pasăre de 26 cm, cu un aspect asemănător prepelîțelor. Are aripile rotunjite și picioare relativ lungi. Adultul prezintă un colorit general brun cu pete mai inchise pe spate, aripile roșcate, abdomenul gălbui cu dungi mai inchise transversale. Pieptul și gâtul sunt cenușii-albăstrui. Exemplarele tinere au penajul uniform brun, cu aripile roșcate și abdomenul albicios. Puii sunt acoperiți de un puf negru. Zboară pe distanțe scurte, cu picioarele atârnând.
- **Habitat.** Habitatul tipic al cristelului de câmp îl reprezintă terenurile deschise, formate din fânețe, pășuni, terenuri ierboase umede, culturile de cereale, lucernă etc. Culbărește pe sol, în ierburi. Este o pasăre migratoare, care pleacă toamna și revine primăvara pentru a se reproduce.
- **Hrana.** Specie omnivoră, hrănindu-se cu nevertebrate, amfibieni mici, micromamifere, semințe de cereale.
- **Cântec.** Cântecul teritorial al masculului este foarte caracteristic și se audă primăvara și vara, îndeosebi seara și noaptea „crre-crre”, bisilabic și puternic, ca și cum să ar freca un pieptene de o cutie de chibrituri.
- **Statut.** Oaspete de vară, rar întâlnit la poalele Munților Rodnei.

■ 28. Găinușa de baltă (*Gallinula chloropus*), Common Moorhen

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 33 cm. Pare o lișită în miniatură cu care se aseamănă și la penaj, dar care are carunculul de la baza ciocului roșu și nu alb ca la lișită. Poate inota și se scufundă foarte bine cu toate că degetele nu au membrane sau lobi inotatori, ci sunt mult alungite spre a-i permite mersul pe frunzele plutitoare. Punta constă din 5-7 ouă nisipii, cu puncte brun-roșcate, depuse prin luna mai. Ambii soți clocesc alternativ, circa 20-21 de zile.
- **Habitat.** Este frecventă vara în bălțile mici sau la marginea bălților mari cu vegetație bogată. Înnopetează în tușiuri sau arbori mici. Cuibărește în vegetație, la mică înălțime, aproape de suprafața solului sau în arbori mici, dar și la oarecare înălțime spre a fi ferită de creșterile viiturilor. Adesea folosește și culburi vechi de mierle, gaște, turturele etc. Toamna migrează spre locurile de iernat din vestul Europei, în jurul Mării Mediterane și în sud-vestul Asiei.
- **Hrana.** Consumă nevertebrate acvatice și plante acvatice.
- **Cântec.** Larg repertoriu de strigăte, caracteristic fiind sunetul „prrc” și „chitic”, „crec-cre”, „cheche-checheche”.
- **Statut.** Oaspete de vară și rar întâlnită la poalele Munților Rodnei.

■ 29. Cristelul de baltă (*Rallus aquaticus*), Water Rail

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 28 cm. Penaj maro închis, pe abdomen dungat negru cu alb. Cioc lung și roșu. Picioare lungi, maro deschis.
- **Habitat.** Este mai legat de mediul lichid fiind, ca și ceilalți din neamul său, o pasare cu viață ascunsă și mai mult nocturnă. Cuibul și-l face în vegetația deasă, în apropierea apelor. Acesta este complet în luna mai, având 7-11 ouă gălbui stropite cu brun. Clocesc mai ales femelele. Incubația durează 19-20 de zile. Iernează în vestul Europei și în jurul Mării Mediterane, în sudul și estul Asiei. În iernile blânde, la noi, în preajma apelor neînghețate, se pot întâlni adesea exemplare nordice.
- **Hrana.** Specie omnivoră, preferă nevertebrate acvatice.
- **Cântec.** Cântecul nupțial al femelei este „piip-piip-piip”.
- **Statut.** Migrator parțial, rar întâlnit la poalele Munților Rodnei.

■ 30. Stârcul cenușiu (*Ardea cinerea*), Grey Heron

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 96 cm. Penajul predominant este gri, cu gâtul și pieptul albicioși. Zboară cu aripiile ușor arcuite care bat aerul greoi și incet.
- **Habitat.** Prezent pe lângă râurile și lacurile bogate în hrana. Cuibărește de regulă în masa stufului, în colonii, în locuri greu accesibile. În tinuturile lipsite de stufării, dar în locuri bogate în hrana, cuibărește chiar mai departe de apă, în arbori înalti. În aprilie-mai depune 4-5 ouă albastru-verzui, a căror cloacire este asigurată de ambii soți, alternativ. Incubația durează 25-28 de zile. Toamna migrează spre locurile de iernare din sud-vestul Europei, nord-estul Africii și la sud de Sahara. În iernile blânde sau în locuri unde apa nu ingheță, unele exemplare rămân în țară.
- **Hrana.** Hrana constă din broaște, pești mici, moluște, șerpi și insecte.
- **Cântec.** Strigăt sonor „craac”, în colonie scoate și sunete guturale.
- **Statut.** Oaspete de vară, rar observat la poalele Munților Rodnei.

■ 31. Prundărașul gulerat mic (*Charadrius dubius*), Little Ringed Plover

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 14-15 cm, anvergura aripilor de 42-48 cm, iar greutatea de 40-50 g. Prundărașul gulerat mic este maro deschis (ciocolat) pe spate și pe aripi, iar pe gușă, piept și burtă este alb. La gât are un guler de culoare neagră. Pe obrajii, masculul este negru, iar femela este maronie. Fruntea are o alternanță a culorilor alb și negru, iar creștetul capului este maroniu. Specific speciei este inelul galben din jurul ochilor. Picioarele sunt relativ lungi și ajută la deplasarea prin băltile de mică adâncime. Prundărașul gulerat mic este un foarte bun alergător.
- **Habitat.** Preferă zonele de prundiș, nisipoase, în albiile secate ale râurilor și în carierele de piatră părăsite. Cuibul este construit direct pe sol, de obicei între pietre, fără prea multe îmbunătățiri care asigură un camuflaj perfect al cuibului. Atât puții, cât și ouăle au un camuflaj perfect și pot fi ușor confundați cu niște pietre. Femela depune patru ouă într-o singură serie pe an. Cloacitul este asigurat prin rotație de ambii parteneri.
- **Hrana.** Pentru hrănire preferă terenurile mlăștinoase sau inundate în care poate căuta cu ușurință diferite specii de viermi și insecte.
- **Cântec.** Strigăt monosilabic „piu”. În zborul nupțial scoate un strigăt rapid și puternic „pri-pri-pri”.
- **Statut.** Oaspete de vară, rar observat în Munții Rodnei.

■ 32. Prundăraș de munte (*Charadrius morinellus*), Eurasian Dotterel

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 23 cm. Femela este mai intens colorată și puțin mai mare decât masculul. Femela execută jocul nupțial. Juvenilul nu are negru, nici ruginiu pe abdomen, dar are dungă albă pe laturile capului.
- **Habitat.** Cuibărește în mlaștini și pajiști umede din zona montană. Masculul clocește și este recunoscut pentru lipsa lui de teamă față de om. Femelele zboară la mari înălțimi.
- **Hrana.** Se hrănește cu nevertebrate, melci, viermi.
- **Cântec.** Femelele emis un strigăt înalt și neobosit „puit-puit”. Când se ridică în zbor emis un strigăt asemănător cu al fugaciului de târm „piurrr”.
- **Statut.** Oaspete de vară, foarte rar în Munții Rodnei, semnalat de câteva ori în zona Vf. Rebra (Milvus, 2008).

■ 33. Sitarul (*Scolopax rusticola*), Woodcock

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 35 cm. Aspect bondoc, cu picioare scurte. Coloritul foarte asemănător cu albecătinelor. Este striat transversal cu dungă închise, în partea inferioară.
- **Habitat.** Specie comună în păduri umede și rariști. Clocește relativ rar la noi, în pădurile de deal și de munte. Cuibul este în formă unei mici gropițe căptușită cu frunză și conține 4 ouă brun-cenușii, cu pete roșcate, pe care femela le clocește circa 22-23 de zile. Perioada de clocit este din aprilie-mai până în iunie. În caz de prim ejdie, femela poate muta puli transportându-i între picioare și sprijinindu-i cu ciocul lung. Este mai frecvent în timpul pasajului prin toată țara. Iernează în jurul Mării Mediterane, în sud-vestul Asiei, India și Extremul Orient.
- **Hrana.** Hrana sitarilor constă din viermi, păianjeni, insecte și larvele acestora, fructe de pădure sau unele părți vegetale ale plantelor.
- **Cântec.** Strigăte înăbușite și găfăite „crrr-crr-crr” urmate de un pluit „psip”.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie comună în Munții Rodnei.

■ 34. Pescărușul râzător (*Larus ridibundus*), Black-headed Gull

- **Morfologie.** Dimensiunea este de 38 cm. Este argintiu pe spate, cu capul și vîrful aripilor cafeniu-inchis, iar restul corpului alb. Iarna, capul este complet alb, cu căte o pată neagră în regiunea urechii.
- **Habitat.** Reprezintă cea mai frecventă specie de pescăruș de la noi, prezentă atât vara, cât și iarna. Cuibărește frecvent în stufăriș sau pe plantele putrede, plutitoare. Cuiburile, de regulă în colonii, sunt construite din plante acvatice, fiind instalate adesea pe insule de stuf vechi plutitoare, fixate, fiind completate spre sfârșitul lunii mai, începutul lunii iunie, cu 3 ouă brune sau verzi-albastrii, stropite cu pete intunecate. Incubația durează 22-23 de zile. Clocitul este asigurat cu schimbul, de ambii soți. Când apele îngheată, păsările se retrag spre mare. Populații nordice, în drum spre și dinspre cartierele de iernat din jurul Mării Mediterane, pot fi văzute în număr mare, toamna și primăvara, pe lacurile și bălțiile din interiorul țării noastre.
- **Hrana.** Specie oportunistă ce se hrănește cu insecte, pești, viermi, larve, semințe de plante.
- **Cântec.** Strigăte lungi și stridente „criii-creeee”.
- **Statut.** Migrator parțial ce este observat foarte rar la poalele Munților Rodnei.

■ 35. Becațina mică (*Lymnocryptes minimus*), Jack Snipe

- **Morfologie.** Are creștetul capului brun-inchis la culoare, mărginit de două dungi galbene, iar în coadă are doar 12 rectrice. Pe spate se continuă desenul capului, cu o bandă brună-inchis, mărginită de două linii galbene. Nu zboară în zigzag, ci flutură. În zbor se observă coada ascuțită, ceea ce o deosebește de becațina comună, care are coada rotunjită. Este tăcută și suportă apropierea omului, de unde și denumirea de „surdă”.
- **Habitat.** Specie prezentă în zonele mlăștinate. Specie de pasaj.
- **Hrana.** Conştă în viermi și plante.
- **Cântec.** Strigăt înalt „polop-popolop”. Femela scoate un sunet discordant ca al unei broaște.
- **Statut.** Specie de pasaj, foarte rar observată la poalele Munților Rodnei.

- **36. Porumbelul gulerat (*Columba palumbus*), Common Wood Pigeon**

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 41 cm. Are coloritul cenușiu, cu gușă și pieptul roz-violaceu, iar pe laturile gâtului și la aripi căte o pată albă.
- **Habitat.** Se întâlnește vara în pădurile de rășinoase din Carpați, unde cuibărește în cuiburi instalate pe crengile arborilor, lângă tulpină. Ouăle albe, eliptice, în număr de 2, sunt clocite cu schimbul de ambele sexe, circa 18 zile. Toamna se retrage spre locurile de iernare din sudul și vestul Europei și nord-vestul Africii.
- **Hrana.** Părți vegetale, fructe, semințe, larve, furnici, viermi etc.
- **Cântec.** Gurlul său este înăbușit și aspru, format din 5 silabe cu accent pe prima „gru-gru-gru-gru”, silaba finală fiind scurtă și brusc intreruptă. Această serie de note este repetată de 3-5 ori fără pauză, astfel că silaba finală pare să fie inceputul frazei următoare.
- **Statut.** Oaspete de vară, comun în Munții Rodnei.

- **37. Porumbelul de scorbură (*Columba oenas*), Stock Dove**

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 33 cm. Are penajul cenușiu, cu reflexe metalice verzuie, iar în regiunea gâtului violete, având și câteva pete negre pe aripi.
- **Habitat.** Specie comună în păduri. Își face cuibul în scorburile de copaci și chiar în găurile din pereții calcaroși ai râurilor sau folosesc cuiburile de cotofană. La noi este pasare de vară. Depune 2-3 ponte pe vară, în păduri de șes și deal. Cele două ouă albe, aproape sferice, sunt clocite cu rândul de ambii părinti, circa 17-18 zile, după care puții nidicoli mai sunt acoperiți încă 10-12 zile. Toamna migrează spre sudul și estul Europei, în schimb, în iernile blânde, se pot observa unele exemplare ale populațiilor nordice. Alte locuri de iernat sunt în nord-vestul Africii și sud-vestul Asiei.
- **Hrana.** Se hrănește cu semințe, viermi, râme, scoici, moluște, nevertebrate, insecte.
- **Cântec.** Strigătul este un gurluit prelung și monoton „u-u, u-u, u-u” repetat, primul sunet este mai lung și mai accentuat decât al doilea.
- **Statut.** Oaspete de vară comun în pădurile Munților Rodnei.

■ 38. Turturica (*Streptopelia turtur*), Turtle Dove

- **Morfologie.** De multe ori turturica este confundată cu guguștiucul cu care se asemănă foarte mult. Are nuanțe brun deschise, pătate cu negru, pe spate și pe aripi, în timp ce guguștiucul este cenușiu. Spre deosebire de gulerul negru al guguștiucului, turturica are două pete formate printr-o succesiune de linii albe și negre, de o parte și de alta a gâtului. De aproape se poate observa inelul roșiatic din jurul ochilor al turturicelor și care are o culoare albă la guguștiuci. Turturica are o lungime de 26-28 cm, anvergura aripilor de 48-53 cm, iar greutatea de 130-180 g.
- **Habitat.** Preferă pădurile de deal și câmpie din apropierea terenurilor agricole. Turturica este o pasare migratoare care pleacă în luna septembrie și revine în aprilie. România este o locație de pasaj pentru exemplarele care migrează din nordul Europei. Turturica își face cuibul în arbori, în stilul specific al porumbeilor; o mică platformă de crenguțe ancorată la bifurcația cătorva ramuri ale arborelui. Femela depune 2 ouă în câte două serii pe an. Incubația durează 14 zile, iar pulii devin buni zburători la o lună după eclozare.
- **Hrana.** Pentru a se hrăni, turturica pleacă din zonele impădurite către câmpurile din apropiere unde se hrănește cu semințe și cereale.
- **Cântec.** Cântec foarte caracteristic „turrr-turrr”.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie comună, dar în proces de regresie în Munții Rodnei.

■ 39. Guguștiucul (*Streptopelia decaocto*), Eurasian Collared Dove

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 28 cm. Penajul este pământiu, penele aripilor bătând sprecenușu. Pe partea din spate a gâtului are un guleraș negru. Este o pasare sedentară, cuibărind însă numai în localități sau în imediata apropiere a acestora, la adăpost de păsările răpitoare de ouă ca stâncuța, cotofana, gaița, cloara grivă, care îl impiedică de a se extinde în afara așezărilor omenești.
- **Habitat.** A pătruns în România de peste 5 decenii, printr-un proces natural de expansiune dinspre sud-est spre nord-vest. Cuibărește aproape în tot timpul anului. Pună, din 2 ouă albe, este clocită ca și la celealte columbide, alternativ de ambii părinti. Incubația durează 14 zile, după care pulii mai sunt acoperiți de părinti, circa 10 zile.
- **Hrana.** Consumă diverse semințe, fructe, insecte, viermi etc.
- **Cântec.** Cântecul este un gurluit puternic trisilabic „duu-duu-duu” sau „gu-gu-gu-stic”. Mai are un strigăt ca un mieunat „crel”.
- **Statut.** Specie sedentară, comună la poalele Munților Rodnei.

■ 40. Ciușul (*Otus scops*), Scops Owl

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 20 cm. Colorit uniform. Există unele variații de culoare, unii sunt gri-maronii, alții maro-ruginii. Au două moțuri late. Aripi proporționali lungi.
- **Habitat.** Cuibărește în pălcuri de arbori scorbutosi. Specie nocturnă.
- **Hrana.** Consumă insecte, nevertebrate mici.
- **Cântec.** Iși semnalează prezența prin strigăte, respectiv un fluierat monoton, monosilabic, repetat la fiecare 3 secunde "tiu". În duet, fluieratul femelei are un tonalitate mai înaltă decât cel al masculului.
- **Statut.** Oaspete de vară, relativ comun în Munții Rodnei.

■ 41. Ciuvica (*Glaucidium passerinum*), Eurasian Pygmy Owl

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 16-19 cm, deschiderea aripii 34-38 cm. La începutul lunii februarie masculul va arăta mai multe locuri de cuibărit, din care femela va alege unul. Maronie cu pete albe și dungi. Sprânceană albă, scurtă. Cap mic.
- **Habitat.** Trăiește în păduri de conifere, în general este întâlnită în zonele montane. Este cea mai mică strigidă. Este activă începând cu orele crepusculului. Cuibărește în vechile cuiburi de ciocănitore. Mai diurnă decât restul bufnitelor. Poate fi chemată imitându-i glasul.
- **Hrana.** Vânează păsări mici și rozătoare.
- **Cântec.** Strigătul teritorial este un fluierat moale „hiu” repetat ritmic din secundă în secundă în zori și în amurg. Când este agitată, între fluierături scoate un tipărit înalt, bâlbâitor „hiuc huhuhu hiuc”. Femela poate răspunde cu un strigăt înalt „psii”.
- **Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 42. Cucuveaua (*Athene noctua*), Little Owl

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 25 cm. Corp indesat, cap lat și creștet plat. Picioarele sunt lungi.
- **Habitat.** Este una din păsările de pradă nocturne cele mai comune, prezentă și pe lângă locuințele omenești. La noi este larg răspândită în păduri, găuri de maluri, stâncării cu locuri descoperite în vecinătate. Depune 5-7, uneori și 9 ouă, albe, în cursul lunii aprilie. Femela clocește singură, 28 de zile. Cuibărește în scorburile de arbori, pe stânci, găuri de râpe. Când este agitată, face plecăciuni. Folosește stâlpii de curenț ca puncte de observație. Activă atât ziua, cât și noaptea.
- **Hrana.** Consumă rozătoare, păsări, larve, insecte, râme, viermi.
- **Cântec.** Strigătul este ușor de identificat, având o tonalitate înaltă la final „chiu-u”. Se aude și un mieunat puternic, pătrunzător „chiuu”. Strigăt de alarmă ascuțit, exploziv „chit” repetat.
- **Statut.** Este strict sedentară la noi. Specie comună în Munții Rodnei.

■ 43. Minuniță (*Aegolius funereus*), Boreal Owl

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 25 cm. Are capul mare. Față pală încadrată de o culoare închisă. Juvenili sunt de culoare maronie intensă.
- **Habitat.** Specie rezidentă, întâlnită adesea în pădurile de rășinoase situate în zona montană. Cuibărește adesea în cuiburile părăsite de ciocănitoarea neagră. Este o specie preponderent sedentară. Depune 3-6 ouă ce le clocește în mai-iunie. În România are statutul de specie rară. Specie net nocturnă, stă în coronamentul arborilor.
- **Hrana.** Se hrănește cu rozătoare și alte mamifere mici, pe care le păndește de pe o creangă și le localizează cu ajutorul auzului.
- **Cântec.** Strigătul teritorial se aude primăvara devreme și constă într-o serie rapidă de fluiereaturi joase, de obicei 6-8 sunete ușor crescând ca tonalitate spre final „pupupupu”. Poate fi auzită de la distanțe de 3 km. Cântă noaptea.
- **Statut.** Specie sedentară și relativ rară în Munții Rodnei.

■ 44. Huhurez mare (*Strix uralensis*), Ural Owl

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 60 cm. Coloritul corpului este brun-cenușiu, pătat, cu pieptul albicios și cu stropi intunecați. Coada relativ lungă, ascuțită spre vârf, aripi rotunjite. Maro-cenușiu șters. Față este gri-crem fără semne.
- **Habitat.** Apare la noi mai mult în sezonul rece, fiind o specie mai puțin comună ca pasare sedentară, preferă pădurile de conifere. Clocește atât în ținuturile de munte, cât și în pădurile întinse de șes. Cuibărește în scorbură, prin luna martie. Punca conține 3-5 ouă albe, clocite de femelă, timp de 27-29 de zile. Populația din sud-vestul Asiei migrează toamna spre sud până în nordul Mării Caspice. În principal nocturn.
- **Hrana.** Se hrănește cu rozătoare și alte mamifere mici.
- **Cântec.** Strigăt nupțial rezonant, jos „hu-u” (4 secunde pauză), „huhuhuhu”. Produce serii de chiar 8 asemenea sunete. Strigătul de alarmă este asemănător lătratului unui căine.
- **Statut.** Specie sedentară, rară în Munții Rodnei.

■ 45. Ciuful de pădure (*Asio otus*), Long-eared Owl

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 36 cm. Coloritul corpului este cafeniu-pătat; pe piept are stropi intunecați. Aripi lungi și înguste. Își poate strânge sau infoia penele corpului, volumul său părând a avea diverse mărimi. Moțuri lungi pe cap, înlinute în sus.
- **Habitat.** Cea mai frecventă pasare de pradă de noapte. Cuibărește în păcurile de păduri din toate regiunile joase ale țării, în special în coloniile ciorilor de semănătură. Urcă și pe văile râurilor. Punca este alcătuită din 4-5 ouă albe, depuse în aprilie-mai. Femela clocește circa 28 de zile. Ciuful de pădure este sedentar la noi; în iernile aspre, multe exemplare nordice se adaugă populațiilor noastre sau trec chiar mai spre sud, iernând în sudul Africii și în sud-vestul Asiei.
- **Hrana.** Se hrănește cu rozătoare, alte mamifere mici și păsări.
- **Cântec.** Masculul produce sunete de genul „uuuh” respirând incet și înăbușit, sunetele fiind slabe, se aud greu la distanțe de până la 1 km. Femela răspunde cu un strigăt nazal și moale „paah”. Strigătul de alarmă e „cuc”. Puii cer mâncare cu un strigăt prelung și tângitor.
- **Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 46. Huhurezul mic (*Strix aluco*), Eurasian Tawny Owl

- Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 40 cm. Se întâlnesc două penaje diferite: roșcat și sur, în aceleși tinuturi, indiferent de sex sau vîrstă. Penaj obișnuit sur.
- Habitat.** Se găsește aproape în toate pădurile din țară, din regiunile de șes până la munte. Culbul, instalat în scorbură, este complet în luna martie și cuprinde 4-5 ouă albe pe care femela le clocește singură, timp de 28-30 de zile. În acest timp, masculul îi asigură hrana. Este o pasare sedentară și nocturnă.
- Hrana.** Vânează în intuneric atât rozătoare, cât și păsărele mici ce dorm în arbori.
- Cântec.** Strigătul nupțial cunoscut „huu, huu-huhuhu” cu o tonalitate muzicală. Femela prezintă o variantă aspră, intreruptă, dar mai răspunde și cu un strigăt „chiu-u” ca cel emis de pisică. Trilurile asemănătoare emise de mascul pot fi auzite în perioada de imperechere. Strigătul de alarmă este rapid și furios „cu-it”. Puii strigă răgușit „psi-ip”.
- Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 47. Buha (*Bubo bubo*), Eurasian Eagle Owl

- Morfologie.** Este cea mai mare răpitoare de noapte de la noi, masculul căntărind în medie 2 kg, iar femela 2,5 kg. Pe cap are două moațe de pene lungi, în formă de urechi. Culoarea generală a penajului este brun-gălbui, cu pete ceva mai inchise. Ochii sunt mari, de culoare roșie-portocalie.
- Habitat.** În regiuni montane sau stâncoase. Este o pasare sedentară, fiind fidelă locului de trai. Specie monogamă, fidelitatea între perechi putând dura toată viața. Culbărește în scobiturile stâncilor.
- Hrana.** Consumă păsări, mamifere mici, chiar și iepuri. Hrana este ingerată în bucăți mari, cu blană și oase, regurgitează oasele, ciocurile, ghearele, blana sub forma unor cocoloase denumite ingluvi. În funcție de conținutul acestor ingluvi se poate stabili conspectul de mamifere mici aflate în regiune.
- Cântec.** Strigăte scoase în amurg și în zori, puternice „uu-hu” ce se aud până la distanțe de 5 km. Strigătul de alarmă este ascuțit și nazal „che-che-che-che”.

■ 48. Pescărușul albastru (*Alcedo atthis*), Kingfisher

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 18 cm. Cap mare, cioc lung, aripi late, picioare și coada scurtă. Deasupra de un albastru sau verde strălucitor, în funcție de direcția razelor de lumină. Dedesubt portocaliu roșiatic. Ciocul masculului este negru cenușiu, în timp ce la femelă este roșu la baza mandibulei (la unele femele culoarea roșiatică domină griul).
- **Habitat.** Cuibărește în lungul râurilor și canalelor încet curgătoare, cu maluri nisipoase, abrupte în care își sapă culbul. Adesea întâlnit pe iazuri bogate în pește. Deseori, în iernile grele, populația este decimatată. Stă pe crengile copacilor, deasupra apei, sub poduri etc., putând rămâne nemîșcat ore întregi, fiind foarte greu de reperat. Plonjează pentru a prinde pește cu capul în jos, de obicei, de unde păndează, dar și după ce zboară pentru scurt timp pe loc deasupra apei. Destul de sperios.
- **Hrana.** Se hrănește cu pește pe care îl prinde plonjând în apă.
- **Cântec.** Zbor rapid, fluierături înalte, ascuțite „tiii, tiii”. Atunci când două păsări se întâlnesc pot fi auzite adevărate explozii de fluierături, cu intensități descendente.
- **Statut.** Migrator parțial, relativ comun pe văile din Munții Rodnei.

■ 49. Pupăza (*Upupa epops*), Eurasian Hoopoe

- **Morfologie.** Dimensiuni de 25-30 cm. Pasăre inconfundabilă, recunoscută după creasta portocalie de pe cap, pe care o poate desface sau strânge. Pe spate și aripi are dungi albe cu negru. Prezintă cioc lung și ușor curbat în jos. Zborul este neregulat, haotic, gen fluture.
- **Habitat.** Prezentă în lunile calde în toată țara, cuibărește în arbori și se hrănește în zonele înierbate. Își stabilește cuibul în general într-o scorbură sau gaură în copac, pe care o căptușește cu fecale urât mirositoare ce acționează ca un scut împotriva prădătorilor.
- **Hrana.** Se hrănește la sol cu insecte, viermi.
- **Cântec.** Produce un sunet caracteristic și inconfundabil: „pu-pu-pu”.
- **Statut.** Oaspete de vară, relativ comună la poalele Munților Rodnei.

■ 50. Cucul (*Cuculus canorus*), Common Cuckoo

- Morfologie.** Caracteristicile acestei specii sunt culoarea cenușie și cântecul specific prin care masculul marchează teritoriul și care se poate asemăna cu denumirea dată păsării. Are mărimea unui porumbel suplu (30-35 cm). Pasărea nu clocește, ci femela depune ouăle în cuiburi străine care sunt de regulă ale unor păsări cântătoare mai mici. La mascul, capul și partea superioară a corpului sunt de culoare cenușie, iar partea inferioară a corpului are o nuanță cenușie albăstruie. Coada este lungă pestriță și penele foarte grele.
- Habitat.** Habitatul cucului este foarte larg. El poate fi găsit în pădurile de foioase, crângurile de pe malul apelor curgătoare, marginea orașelor. Femela depune până la 25 de ouă (de regulă 9-10), căte unul în fiecare cuib străin. După ce ies din ou, puții de cuc își îndepărtează repede concurența; imping cu picioarele puții și ouăle părintilor adoptivi până aceștia cad din cuib și astfel va beneficia singur de toată atenția familiei adoptive. Este chiar hilară situația în care puțul de cuc, de 2-3 ori mai mare decât părintii adoptivi, cere neincetată hrana.
- Hrana.** Cucul se hrănește în special cu insecte, fiind printre puținele păsări care consumă și larvele păroase de insecte (procesionare), păianjeni sau melci. În perioada imperecherii, masculul rămâne circa o săptămână impreună cu femela.
- Cântec.** Cucul este mai degrabă cunoscut pentru cântecul său celebru „cu-cu, cu-cu” decât pentru infățișare. De altfel, este o pasare timidă și greu de observat.
- Statut.** Oaspete de vară, comun la poalele Munților Rodnei.

■ 51. Ciocănitorea pestriță mare (*Dendrocopos major*), Great-Spotted Woodpecker

- Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 23 cm. Penajul este tărcat, alb cu negru, cu roșu pe ceafă și regiunea subcodală; femela nu are culoare roșie pe ceafă. La munte urcă până în zona pădurilor de conifere. Față de ciocănitorea pestriță mare este mult mai pestriță și doar masculul are o scufită roșie pe cap. Este cea mai mică specie de ciocănitore din Europa.
- Habitat.** Se întâlnește în zonele cu păduri de fag, dar se aventurează și la câmpie, prin livezi. Cuibul și-l sapă în trunchiurile arborilor. În luna mai, femela depune 4-7 ouă albe, licioase. Incubatia durează 14-15 zile, cloacitul fiind efectuat îndeosebi de femelă. Ciocănitorea pestriță mică crește o singură serie de puț pe an.
- Hrana.** Din cauza ciocului mai mic și mai moale, găurește mai greu scoarța arborilor, însă parcurge trunchiul arborilor și consumă insectele pe care le găsește.
- Cântec.** Strigăt înalt, scurt și ascuțit „chic”. Strigăt de alarmă „cic-cic”, repetat de multe ori. Bate frecvent darabana scurt (0,4-0,7 secunde) cu bătăi puternice și incredibil de rapide, brusc intrerupe.
- Statut.** Este sedentară, des întâlnită în Munții Rodnei.

■ 52. Ciocănitore de grădini (*Dendrocopos syriacus*), Syrian Woodpecker

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 24 cm. Penajul foarte asemănător cu cel al ciocănitorei pestrițe mari, dar fără bandă neagră spre roșul cefei.
- **Habitat.** A pătruns de mai multe decenii în țara noastră, venind din sud. Trăiește îndeosebi în tînutele joase și mai ales în vecinătatea așezărilor omenești. Ponta este depusă prin luna mai, în scorburile săpate în trunchiurile arborilor, și constă din 3-5 ouă albe, lucioase, care sunt clocite 12-14 zile, de ambii parteneri.
- **Hrana.** Consumă larve de insecte pe care le găsește sub scoarța arborilor.
- **Cântec.** Strigătul „chic-chic” este mai puțin dur decât al ciocănitorei mari. Darabana durează ceva mai mult, circa o secundă.
- **Statut.** Este o specie sedentară, rară în Munții Rodnei și observată la baza masivului, în apropierea așezărilor omenești (Valea Vinului).

■ 53. Ciocănitorea de stejar (*Dendrocopos medius*), Middle Spotted Woodpecker

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 21 cm. Are același colorit ca și ciocănitorea pestriță mare, dar cu roșu și pe creștet. Ciocul destul de slab, folosit mai degrabă ca o sondă decât ca o secuie.
- **Habitat.** Apare în majoritatea pădurilor cu frunziș; este o specie mai rară. Urcă și pe văile râurilor. În lunile mai-iunie femela depune 5-6 ouă albe, lucioase, a căror clocire, timp de 14-15 zile, este asigurată de ambele sexe.
- **Hrana.** Consumă larve de insecte pe care le găsește sub scoarța arborilor.
- **Cântec.** Destul de cunoscută, o întreagă serie de strigături de tipul „chic” sau „cheec” într-un ritm sacadat. Bate darabana extrem de rar, ciocăniturile fiind slabe, asemănătoare ciocănitorei mici.
- **Statut.** Este sedentară, rar întâlnită în Munții Rodnei, cu precădere la poalele masivului.

- **54. Ciocănitorea pestriță mică (*Dendrocopos minor*), Lesser Spotted Woodpecker**

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 16 cm. Are talia unei vrăbi, fiind cea mai mică ciocănitoreare de la noi. Coloritul este negru, pe spate cu dungi albe și cu roșu pe cap; femela nu are roșu. Este sedentară.
- **Habitat.** Este relativ rară, fiind răspândită mai ales în pădurile cu frunze căzătoare și de amestec. Cele 5-6 ouă albe, lucioase, sunt depuse prin luna aprilie-mai, fiind clocite cam 14-15 zile, de ambii parteneri.
- **Hrana.** Consumă larve de insecte pe care le găsește sub scoarța arborilor.
- **Cântec.** Strigătul caracteristic este format dintr-o serie de note ascuțite „piit, piit”, urmat de un „chic” slab. Bate darabana frecvent, dar într-un ritm mai incetinit decât ciocănitorea pestriță mare. Volumul sunetelor ciocăniturilor variază deseori, de obicei sunt mai slabe la mijloc și mai puternice la început și sfârșit, putând fi intrerupte de o scurtă pauză. Este caracteristic faptul că darabana acestei ciocănitorei este repetată la intervale mai scurte decât restul ciocănitorilor.
- **Statut.** Specie sedentară, mai rar întâlnită în Munții Rodnei.

- **55. Ciocănitorea cu spate alb (*Dendrocopos leucotos*), White-backed Woodpecker**

- **Morfologie.** Cioc lung și puternic. Scobește găuri conice în lemnul putred. Este cea mai mare dintre ciocănitorele pestrițe, având tărțiță și partea inferioară a spatelui albe, iar peste aripi are benzi albe și negre, dunga neagră de sub obraz nu ajunge până la ceafă, sub aceasta se găsește o dungă albă care o separă de negrul aripilor. Subcodalele de un roșu deschis care devine mai șters spre abdomen. Musculul are creștet roșu, iar femela complet negru.
- **Habitat.** Trăiește în păduri de amestec și de foioase, cu arbori morți aflați în diferite stadii de degradare. Cuibul și-l sapă în trunchiurile degradate de molid. Este dependentă de prezența arborilor bătrâni și de lemnul mort.
- **Hrana.** Se hrănește preponderent cu insecte ce trăiesc pe lemnul mort.
- **Cântec.** Strigătul „chic” este mai jos și mai slab decât cel al ciocănitorei pestriță mari. Are darabana puternică ce durează circa 1,7 secunde, mai accentuată și mai slabă spre final, ca și sunetele tot mai slabe produse de o minge de ping-pong.
- **Statut.** Specie rară în România, sedentară, comună în Munții Rodnei.

- **56. Ciocănitarea de munte (*Picoides tridactylus*), Three-toed Woodpecker**

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 22 cm.
- **Habitat.** Specie prezentă în regiunea de taiga, în special în pădurile bătrâne de molid. Totodată și în pădurile de mestecăń. Rară în regiunile muntoase din centrul și estul Europei, în păduri de conifere. Putin sperioasă. De obicei face găuri circulare în jurul trunchiurilor de molid pentru a obține sevă. Capul privit lateral prezintă 3 dungi negre separate de două dungi albe. Masculul are creștetul galben cu pete mărunte albe, iar la femelă cu pete mărunte negre. Flancurile corpului cu pete transversale ce par de departe a avea culoare gri. O dungă lată, albă și longitudinală este pe mijlocul spatelui.
- **Hrana.** Adesea se hrănește spre baza arborilor cu insecte și larve de insecte.
- **Cântec.** Strigătul este mai moale „chiuc”, dar uneori puternic și ascuțit, asemănător cu cel al ciocănitării pestrițe mari. Darabana este puternică, mai lungă decât cea a ciocănitării pestrițe mari cu circa 1-3 secunde și cu sunete mai rare.
- **Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

- **57. Ciocănitarea neagră (*Dryocopus martius*), Black Woodpecker**

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 45 cm. Este cea mai mare ciocănitare de la noi, având talia unei ciori. Are coloritul complet negru, având doar o pată roșie pe creștet.
- **Habitat.** La munte trăiește în zona pădurilor de conifere și de amestec. Cuibul și-l sapă în trunchiuri, la 3-20 m de la sol; intrarea are formă ovală. Punta este depusă prin aprilie-mai, fiind alcătuită din 3-5 ouă albe, lucioase, pe care le cloresc ambele sexe, timp de 13-14 zile. Iarna se întâlnește și în tînaturile joase. Spre deosebire de celelalte ciocănitori, are un zbor fără intreruperi.
- **Hrana.** Se hrănește cu insecte și larve de insecte de sub scoarța arborilor.
- **Cântec.** Strigăt de zbor sonor „cru-cru-cru” care servește și ca strigăt de alarmă. Când stă pe arbori, scoate un strigăt caracteristic, prelung, plângăreț, puternic „ciiuu”. Primăvara mai poate scoate un strigăt puternic muzical „cui-cui-cui-cui”. Strigătele sunt produse de ambele sexe. Bate frecvent darabana, care durează 2-3 secunde, având sunete puternice ca de mitralieră, mai accelerate spre final.
- **Statut.** Este o specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 58. Capintortura (*Jynx torquilla*), Eurasian Wryneck

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 17 cm. Nu este o ciocanitoare „veritabilă” deoarece nu se agăță pe arbori și nu bate darabana. La o primă privire se aseamănă cu o vrabie. În situații critice se apără răsucindu-și capul și gâtul ca un șarpe, de unde provine și numele speciei. Are coloritul maro-cenușiu cu dungi mai închise de-a lungul capului și spatelui. Coadă relativ lungă, dar moale, iar ciocul este scurt.
- **Habitat.** Specie comună în regiuni împădurite, însorite și deschise (luminișuri).
- **Hrana.** Se hrănește în special cu furnici.
- **Cântec.** Este greu de observat, dar își trădează prezența prin cântecul său monoton format dintr-o serie de sunete sonore moi „chei-chei-chei-chei”. Ambele sexe cântă. Puii cer mâncare printr-un piuit rapid și înalt.
- **Statut.** Oaspete de vară, relativ rară în Munții Rodnei.

■ 59. Ghionoaiet verde (*Picus viridis*), Green Woodpecker

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 35 cm. Are colorit verde-gălbui cu creștetul și ceafa roșii. Partea superioară a corpului verde cu tărtiță gălbui. Masculul are roșu pe mijlocul „mustății” negre. Sperioasă și precaută. Zbor ondulatoriu, cu etape lungi, cu un zgomot puternic al aripilor, silueta prezintând un gât subțire.
- **Habitat.** Trăiește în general în pădurile de foioase din regiunile de deal și joase; consumă insecte, cu predilecție furnici, iar în sezonul rece și boabe. Culbul este săpat în lemnul arborilor. Punta din 5-6 ouă albe, este depusă în luna mai. Clocitul durează 16-17 zile, fiind asigurat de ambele sexe.
- **Hrana.** Adesea, pot fi văzute pe sol în căutare de furnici. Iarna pătrund adânc în mușuroaiele de furnici.
- **Cântec.** Primăvara, strigătul teritorial care înlocuiește darabana, constă într-o serie amplă de sunete pline, ca un fel de răset: „chi-chi-chi-chi”, în scădere ca tonalitate și accelerându-se spre final; este produs de ambele sexe; pot fi auzite și duete. Strigătul de zbor este ascuțit, scurt și vehement „chiuchiuchi” sau scurt „chiu-chiuc”. Strigătul de alarmă este mai atenuat „chiachiachia”. Puii cer hrana cu un strigăt discordant, ca un șmirghel frcat de lemn. Bate darabana rareori, dar este surprinzător de slabă pentru o ciocanitoare atât de mare.
- **Statut.** Este o specie sedentară.

■ 60. Ghionoale sură (*Picus canus*), Grey-faced Woodpecker

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 33 cm. Seamănă cu ciocanitoarea verde, dar capul, gâtul și partea inferioară sunt cenușiu-deschise. Masculul are roșu pe frunte.
- **Habitat.** Este întâlnită mai frecvent decât cea verde, fiind comună în pădurile de foioase, dar se urcă și pe văile râurilor. Femela depune ponta prin mai-iunie, constând din 5-6 ouă albe, lucioase, care sunt clocite 17-18 zile de către ambii parteneri.
- **Hrana.** Adesea, pot fi văzute pe sol în căutare de furnici. Iarna pătrund adânc în mușuroaiele de furnici.
- **Cântec.** Strigătul de primăvară este asemănător cu cel al ghionoaiei verzi, dar e mai slab și moale, aproape de flaut, fiind ușor de imitat printr-un fluierat, notele au pauze mai lungi între ele „chi-chi-chi-chi-chi-chi”.
- **Statut.** Este o specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 61. Ciocârlia de câmp (*Alauda arvensis*), Skylark

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 18 cm. Are coloritul cafeniu-gălbui cu pete intunecate, ventral fiind albicios. Culbărește pe sol în ierburi. Cele 3-4 ouă pământii, cu pete brune, sunt clocite cam 12 zile, de către femelă. Punta este depusă din luna aprilie. Pe vară scot 2-3 generații de pui. Iarna se întâlnesc mai ales în locurile de mică altitudine. La păsările din această familie nu există un dimorfism sexual accentuat; din acest motiv se deosebește greu femela de mascul.
- **Habitat.** Se întâlnește frecvent în ținuturile joase, de stepă, dar apare și în lungul văilor montane largi și interbate, până în zona alpină. Unele populații iernează în nordul Africii și sud-vestul Asiei.
- **Hrana.** Hrana de bază a ciocârlilor o constituie semințele de vegetale.
- **Cântec.** Masculul cântă în zbor, la mare înălțime deasupra culbului. Glasul obișnuit este un ciripit sec „prii”, „tciriit”. Cântecul pare nesfârșit, constând din note înalte, repetate în serii lungi. Începe să cânte la primele ore ale dimineații și continuă toată ziua.
- **Statut.** Specie migratoare, relativ comună în Munții Rodnei.

■ 62. Ciocârlia de pădure (*Lullula arborea*), Woodlark

- **Morfologie.** Specie de talie mică, dimensiunea corpului până la 15 cm. Penajul ei este cafeniu ruginiu pe partea dorsală, cu multe pete în formă de stropi bruni-negri, iar partea ventrală alb-ruginiu și cafeniu pe laterale. Zboară cățând, la înălțimi de peste 100 m. Clocește 6 ouă, își crește puții cu insecte și semințe până când aceștia încep să zboare singuri.
- **Habitat.** Răspândită în păsuni și coline. Prezentă în țara noastră mai ales în luniile februarie-octombrie.
- **Hrana.** Hrana de bază a ciocârlilor o constituie semințele de vegetale.
- **Cântec.** Cântecul constă în perechi de note melodice, sonore care încep într-o manieră mai nesigură, dar apoi se accelerează și cresc ca intensitate, scăzând în același timp ca tonalitate „ti-ii, tiu-ii, tiu-ii, tiutiutiutiu”. Poate fi auzită dimineața devreme și seara, iar în iunie la al doilea culbărit, chiar și noaptea. Toamna este în stoluri mici.
- **Statut.** Oaspete de vară, comună în Munții Rodnei.

■ 63. Rândunica (*Hirundo rustica*), Barn Swallow

- **Morfologie.** Poate ajunge la o lungime de 20 cm și o greutate de 25 g. Rândunica este neagră pe spate, aripi, cap și pe gât cu reflexii albastre metalice. Pe frunte și sub cioc are o pată roșie. Pe piept și pe burtă este de culoare albă. Ca semn distinctiv, au coada lungă și bifurcată în V, iar ciocul este scurt și turtit, cu deschidere mare. Nu au alb pe tărtiță. Sunt foarte bune zburătoare, adevărate acrobate și sunt rar văzute pe sol. Pot atinge viteze incredibile de până la 160 km/h.
- **Habitat.** Trăiește în număr mare în apropierea așezărilor umane, cu precădere în regiuni deschise, cultivate. Culbul are deschidere largă, confectionat din noroi și paie, deseori este amplasat în interiorul clădirilor.
- **Hrana.** Este bine cunoscut faptul că rândunica se hrănește cu insecte pe care le prinde direct din zbor; la fel bea și apă.
- **Cântec.** Strigăt scurt „uit-uit”. Strigătul de alarmă „uu” anunță prezența unui prădător precum șoimul rândunicelor. Un strigăt ascuțit „si-it” este auzit când sunt mai multe la un loc.
- **Statut.** Oaspete de vară, comun la poalele Munților Rodnei.

▪ 64. Lăstunul de casă (*Delichon urbica*), House Martin

- **Morfologie.** Are colorația ruginie pe față, iar coada nu este la fel de lungă și de bifurcată. Albul penajului este mai curat în cazul lăstunului. Forma corpului este foarte aerodinamică, fiind un excelent zburător și ajunge pe sol foarte rar, doar pentru a colecta materialul de construcție pentru cuib. Lungimea corpului este de 12 cm, anvergura aripilor de 26-29 cm, iar greutatea de 15-20 g.
- **Habitat.** Este denumit așa deoarece obișnuiește să-și construiască cuibul pe zidurile clădirilor. Mai rar poate fi văzut cuibărind pe stânci sau în cariere de piatră părăsite. La începutul toamnei migrează către Centrul Africii și Sudul Asiei. Spre deosebire de cuibul de rândunică care are forma unei jumătăți de cupă, cuibul lăstunului este acoperit complet și are doar un mic orificiu prin care se poate pătrunde în el. Lăstunul nu folosește paie, păr sau crengute în construcția cuibului, ci doar noroi. Cuibul este căptușit în interior cu iarbă, păr și pene. Femela depune câte 3-5 ouă în 2-3 serii pe an. Ambii părinți participă la clocit și la creșterea puilor. Perioada de incubație este de aproximativ 14 zile, iar după altele 22 de zile puții își iau zborul.
- **Hrana.** Lăstunul se hrănește cu diferite insecte zburătoare pe care le prinde din zbor. Tot din zbor bea și apa.
- **Cântec.** Glasul obișnuit este un strigăt sec „trit”. Strigăt de alarmă înalt și repetitiv „clar”. Cântec ca un chiripit.
- **Statut.** Oaspete de vară, comun la poalele Munților Rodnei.

▪ 65. Fâsa de pădure (*Anthus trivialis*), Tree Pipit

- **Morfologie.** Este o pasăre cu un corp suplu de o mărime de 15 cm, căt o vrabie. Greutatea păsărilor în timpul imperecherii este între 22 și 24 g. Cu apropierea toamnei pasărea va crește în greutate, depășind 30 de grame. Din punct de vedere al culorii penajului nu se poate observa un dimorfism sexual. Păsările au partea dorsală a corpului și gușa de culoare galbenă până la brun măsliniu cu dungi de culoare mai inchisă. Penajul cozii și spatelui poate avea o culoare verzuie dungată. Ochii pot fi înconjurăți de o linie mai intunecată, irisul este de culoare brună închisă. Picioarele sunt de culoare roșiatică cu gheare de culoare deschisă.
- **Habitat.** Este o pasăre sperioasă care se ascunde imediat, în repaus balansează coada ca și codabatura. Zborul este în bolte, intrerupându-se în zbor din când în când să bată din aripi. Ea trăiește în poieni, luminișuri sau la liziera pădurilor unde vegetația este deasă, la depistarea ei ajută cântecul specific al păsărilor. Fâsa de pădure este o pasăre migratoare, care ienează în savanele din Africa Centrală și Africa de Vest.
- **Hrana.** Conță în semințe de plante.
- **Cântec.** Strigăt aspru, caracteristic „psi”. Strigăt de alarmă silentios, dar distinct „sit”. Cântecul este puternic, fiind o repetiție scurtă de serii într-un tempo variabil „tiuțiuțiuțiuțiu-trrrr-ția-ția-ția-ția”.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie comună în Munții Rodnei.

▪ 66. Fâsa de munte (*Anthus spinoletta*), Water Pipit

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 17 cm. Coloritul corpului este cenușiu cu pete mai intunecate pe partea superioară. Adesea unele exemplare rămase se întâlnesc larna, mai ales în sudul țării.
- **Habitat.** Cuibărește exclusiv deasupra limitei pădurii, pe pajiști cu tufărișuri, instalându-și cuibul pe sol, lângă bolovanii interbați. Ouăle, în număr de 4-5, au colorit cenușiu-spălăcit, cu puncte și virgule intunecate. Femela asigură incubația de 14-16 zile, care începe prin luna mai. Pe vară, crește două generații de pui. Larna, majoritatea păsărilor migrează spre ținuturile sudice, în special spre nord-estul Africii, sud-estul Asiei și în Grecia.
- **Hrana.** Specie insectivoră, semințe, frunze.
- **Cântec.** Glasul „tsl” sau „tsit” este deseori repetat. Cântecul nupțial emis în zbor „tî-tî-tî”, „tîn-tîn-tîn-tîn-cir-cir-cir”.
- **Statut.** Oaspete de vară, comun în zonele înalte ale Munților Rodnei.

▪ 67. Codobatura albă (*Motacilla alba*), White Wagtail

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 18 cm. Are penajul cenușiu cu negru pe cap, piept și coadă; fruntea, obrajii și partea inferioară a corpului sunt albe. Clocește în excavatiile din maluri, în grămezi de lemn și chiar în acoperișurile de stuf ale caselor. Cuibul, completat încă din aprilie, cuprinde 4-5 ouă albicioase cu pete brune-cenușii. Incubația durează 14 zile, cloctul fiind asigurat mai ales sau exclusiv de femelă. Crește 2-3 generații de pui pe vară.
- **Habitat.** Este răspândită în toată țara, mai frecvent în regiunile joase, pe malul bălăilor și lacurilor, de asemenea pe malul râurilor de la șes până la munte și până la lacurile din golul alpin. Toamna migrează spre cartierele de iernat din nordul Africii și sud-vestul Asiei. În iernile blânde se pot vedea exemplare rămase pe lângă apele neînghețate.
- **Hrana.** Dieta codobaturii este diversă, în funcție de locație, dar majoritar e compusă din insecte și mici nevertebrate.
- **Cântec.** Glas destul de sonor, bisilabic „tci-sî” sau „sîi” monosilabic cu unele variante. Glasul de alarmă este mai agitat.
- **Statut.** Oaspete de vară, comun în Munții Rodnei.

▪ 68. Codobatura de munte (*Motacilla cinerea*), Grey Wagtail

- Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 18 cm. Capul și spatele sunt cenușii, coada verde-oliv, bărbia neagră, iar partea ventrală a corpului galben-intens. Are coada foarte lungă. Când se îndepărtează în zbor se vede târtița labă.
- Habitat.** Cuibărește pe văile din Carpați, urcând până în apropierea izvoarelor. Clocește în maluri pietroase sau printre bolovani încunjurați de ierburi. Punta este depusă în mai, fiind formată din 4-5 ouă de culoare izabel cu pete intunecate. Clocește îndeosebi femela circa 12-13 zile. Toamna migrează spre locurile de iernare din nordul Africii și sud-vestul Asiei. Pe sol are mișcări balansante.
- Hrana.** Aleargă și se strecoară printre bolovani din râuri repezi, zboară deasupra apei căutând insecte.
- Cântec.** Glasul seamănă cu cel al codobaturii albe, dar este mai metalic și înalt „titîș”. Acesta, alături de dunga albă de pe aripă, lungimea mare a cozii și zborul foarte ondulatoriu sunt elemente ce o caracterizează. Strigătul de alarmă este „sli-it”. Cântecul nupțial constă în serii scurte de note ascuțite.
- Statut.** Oaspete de iarnă, comună pe văile din Munții Rodnei.

▪ 69. Codobatura galbenă (*Motacilla flava*), Yellow Wagtail

- Morfologie.** Este o specie migratoare de talie mică. Este ușor de recunoscut după corpul zwet, alungit, cu coada lungă pe care o mișcă întruna în sus și în jos. Penajul este predominant de culoare galbenă. Capul codobaturii galbene este cenușiu galbui, iar aripile sunt pestrițe-alb cu maroniu. Sub coadă există câteva pene albe. Ciocul și picioarele sunt de culoare neagră. Lungimea corpului este de 17 cm cu o anvergură a aripilor de 24-27 cm și o greutate de 16-22 g.
- Habitat.** De obicei pe malurile râurilor sau ale bălților. Cuibul este construit pe sol, bine camuflat în iarbă sau vegetația mai înaltă. Femela depune cinci 6 ouă în două serii pe an. Toamna târziu codobatura galbenă se adună în stoluri pentru a migra în zonele mai calde și revine în țară în luna martie.
- Hrana.** În zona bălților își găsește ușor hrana care este alcătuită din insecte.
- Cântec.** Strigă înalt „pit” sau mai complet „pitî”. Cântec simplu cu o tonalitate stridentă ascuțită, adesea emis din vârful unei tufe sau buruieni „sri-sri-sri”, uneori bisilabic.
- Statut.** Oaspete de vară, relativ rară la poalele Munților Rodnei.

■ 70. Pietrarul sur (*Oenanthe oenanthe*), Northern Wheatear

- **Morfologie.** Pietrarul sur mascul este gri pe cap și pe spate și de aici își trage numele. Aripile și coada sunt de un brun închis, iar pe partea inferioară a corpului penajul este de culoare crem. Pe cap, în dreptul ochilor, se poate vedea o dungă de culoare brun închisă. Femela are penajul brun deschis spre crem, cu coada și aripile mai inchise la culoare. Lungimea pietrarului sur este de aproximativ 15 cm, anvergura aripilor de 32 cm și greutatea de 30 g.
- **Habitat.** Se stabilește în zonele stâncoase, cu ziduri, cu pietriș și grohotiș și mai rar în malurile nisipoase, însă tot timpul în apropierea pajiștilor deschise, acolo unde își găsește cu ușurință hrana. Pietrarul sur își face cuibul în crăpăturile pietrelor, în ziduri, în scorburile din maluri, iar femela îl căptușește cu fire de păr și pene. Punta conține 5-6 ouă. Perechile cresc și 2 serii de pui pe an.
- **Hrana.** Hrana pietrarului sur este alcătuită în principal din insecte, dar consumă și diferite fructe și semințe. Atunci când hrana începe să dispară, în luna octombrie migrează spre zonele mai calde din Africa. În timpul migrației zboară numai noaptea, iar ziua se odihnește și cauță hrana.
- **Cântec.** Scoate un fluierat ascuțit „hiit” urmat sau nu de 1-3 sunete „ciac”. Cântă stând pe pietre sau în timpul zborului scurt.
- **Statut.** Este un oaspete de vară, specie relativ rară în Munții Rodnei.

■ 71. Mărăcinarul negru (*Saxicola torquata*), African Stonechat

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 13cm. Corpul este negru, spatele negricios, pieptul cafeniu. Femela are partea superioară cafeniu pătată. Sprânceană pală, gușă crem-roșcat deschis.
- **Habitat.** Cuibărește în câmpii e insorite ori în apropierea țărmurilor instalându-și cuibul lângă sol sau pe arbusti piperniciți, urcând și pe văile joase, largi ale râurilor montane. Punta este depusă încă de la sfârșitul lunii aprilie, fiind formată din 5-6 ouă albastre cu pete cărămizii, pe care le clocește femela singură, cca 14 zile. Pe sezon, crește 2-3 rânduri de pui. Toamna migrează în cartierele de iernat din Africa de nord-est și din Peninsula Arabia.
- **Hrana.** Hrana constă în insecte, viermi, larve, melci, păianjeni, fructe și semințe de plante.
- **Cântec.** Strigătul de alarmă „ili-trac-trac”, fiind un fluierat ascuțit și un sunet dur.
- **Statut.** Oaspete de vară, comun în Munții Rodnei.

■ 72. Mărăcinarul mare (*Saxicola rubetra*), Whinchat

- **Morfologie.** Dimensiunile sunt de aproximativ 13 cm lungime, 24 cm anvergura aripilor și o greutate maximă de 24 g. Pe spate este de culoare brună, cu dungi de culoare brun-inchisă. Partea inferioară a corpului este crem cu nuanțe portocalii spre burtă. Capul este de culoare brun-inchisă cu două dungi albe deasupra ochilor și sub obrajii. Toamna pierde contrastele de culoare și dungile albe de pe cap și ajunge la un colorit asemănător cu al femelelor. Femelele de mărăcinar au o culoare brună cu striații pe spate de culoare mai inchisă și de un crem albicioș pe burtă. Masculul are sprânceana albă, pronunțată și gușă ocru-ruginie mărginită cu alb.
- **Habitat.** Specie ce migrează toamna, în luna septembrie către zonele mai calde din zona mediteraneană, Africa și sudul Asiei. De obicei se stabilește în pădurile de arbuști și tufișuri din apropierea pajiștilor, clocește pe pășuni, pajiști cu smocuri de iarbă mare. Femela depune 5-6 ouă și pot crește 2 serii de pui pe an dacă condițiile sunt favorabile.
- **Hrana.** Hrana mărăcinarului mare este alcătuită din insecte și viermi pe care le caută la sol și din diferite semințe și fructe.
- **Cântec.** Strigătul de alarmă „iu-tec, iu-tec-tec” fiind un fluierat moale și un plescăit de limbă clar. Cântecul este scurt și rapid, începând și sfârșindu-se brusc.
- **Statut.** Oaspete de vară, comun în Munții Rodnei.

■ 73. Măcăleinul sau gușă roșie (*Erithacus rubecula*), European Robin

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 14 cm. Penajul la ambele sexe este cafeniu cu o pată ruginie pe bărbie și piept, pentru care este denumit gușă roșie.
- **Habitat.** Este întâlnit la noi, în tot timpul anului, vara mai ales în pădurile de munte și mai puțin în cele de câmpie, iar iarna mai ales în pădurile de șes, în parcurile și grădinile orașelor. Adesea populațiile de iarnă de la noi sunt formate și din exemplare nordice, care coboară spre sud. Cuibărește în scorburile, sub maluri ori trunchiuri căzute. Cuibul cuprinde 5-6 ouă albastre, pătate cu ruginiu, fiind complet pe la începutul lunii mai; femela clocește singură, timp de 13-14 zile. Iarna se aud adesea cântând, în locurile unde s-au instalat. Pentru unele populații ale speciei, locurile de învățare sunt în sudul Europei, nordul Africii și sud-vestul Asiei.
- **Hrana.** Conță în nevertebrate pe care le culege de pe sol, fructe, semințe de plante.
- **Cântec.** Cântecul este foarte limpede, susură, melancolic, format din note prelungi. Deseori cântă seara târziu.
- **Statut.** Oaspete de vară, comun în Munții Rodnei.

■ 74. Codroșul de pădure (*Phoenicurus phoenicurus*), Common Redstart

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 14 cm, anvergura aripilor este de 24 cm, iar greutatea maximă de 20 g. Primăvara, masculii au coloritul mult mai nuanțat și mai viu. Pe cap masculul are o căciuliță gri deschis, iar gâtul și obrajii sunt negri-albăstrui. Spatele este tot gri, dar puțin mai inchis, iar vârfurile aripilor sunt brun-inchise. Coada și burta au colorit portocaliu. Pe mijlocul cozii se poate vedea o pată de culoare neagră. Femelele sunt mai șterse în colorit și au culoarea generală cenușiu-inchis cu o pată portocalie sub coadă.
- **Habitat.** Este o pasăre de talie mică care preferă pădurile de foioase cu arbori bătrâni. Este întâlnită și în pădurile de copaci izolați și mai rar în parcurile orașelor. Atunci când stă pe loc, codroșul de pădure își mișcă coada în sus și în jos asemenea codobaturilor. În arbori este o pasăre extrem de vioale și nu stă locului nici o secundă. Cuibul este amplasat în scorburile și este căptușit cu iarbă, pene și păr. Femela depune în luna mai 5-7 ouă.
- **Hrana.** Codroșul de pădure se hrănește cu insecte mici pe care le cauță atât în arbori, cât și pe sol.
- **Cântec.** Strigătul de alarmă „uit-tic-tic-tic-tic”. Cântecul scurt cu tonalitate melancolică „sii-truui-truui-sii-sii-siuu”.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie comună în Munții Rodnei.

■ 75. Codroșul de munte (*Phoenicurus ochruros*), Black Redstart

- **Morfologie.** Pasăre de talie mică, asemănătoare la dimensiuni cu vrabia. Are dimensiunea de 14 cm, o anvergură a aripilor de 24 cm și o greutate de 20 g. Coloritul general al penajului este gri-albăstrui, coada este gri-argintie, iar pe spate o pată albă. Sub coadă este de culoare roșie-portocalie, iar vârfurile aripilor sunt de un gri-albăstrui inchis. Ciocul și picioarele sunt negricioase și tot în zona ciocului penajul este de un albastru-inchis. Femela este mai ștersă la colorit cu nuante predominante de brun-cenușiu. Toamna târziu și masculul își schimbă coloritul.
- **Habitat.** Cuibărește mai ales în stâncăriile montane. În luna octombrie migrează către zone mai calde din Africa. Masculul imbracă primăvara hainele nuptiale. În luniile aprilie-mai, femela depune 4-5 ouă de culoare albă. Perioada de incubație este de 15 zile. Dacă condițiile sunt favorabile pot crește 2 serii de pui pe an.
- **Hrana.** Codroșul de munte se hrănește cu insecte și larve. Sunt buni acrobați în aer atunci când prind insectele din zbor.
- **Cântec.** Strigătul de alarmă „tî-tîp-tîp-tîp” repetat. Cântă stând într-un loc expus. Cântecul constă din 3 secvențe „tsitsitsitsi-tsîrtcîr”, „tî-tî-tî”. Cântă și în timpul toamnei.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie foarte comună în Munții Rodnei.

■ 76. Mierla de piatră (*Monticola saxatilis*), Common Rock Thrush

- **Morfologie.** Vara, masculul este recunoscut datorită penajului său frumos colorat. Femela este maronie, cu dungi sub formă de semilună. În penaj de iarnă, masculul este mai asemănător cu femela, dar poate fi recunoscut de aproape prin penele gri-albastre și albe pe cap și spate. În toate tipurile de penaj prezintă coada scurtă, roșie-portocalie. Își poate mișca brusc coada.
- **Habitat.** Cuibărește în regiuni stâncoase la altitudini mari. Sfioasă, se ascunde adesea printre stânci.
- **Hrana.** Consumă insecte, șopările mici, semințe de plante.
- **Cântec.** Strigăt scurt „clac”. Cântă stând pe un suport. Cântecul constă din sunete melodioase ca de flaut, foarte variabile.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie comună în zona înaltă a masivului.

■ 77. Mierla (*Turdus merula*), Blackbird

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 27 cm. Masculul este negru, femela cafeniu-inchis. Cuibărește la mică înălțime de sol, în tușiuri, boschete; folosește și lut la construcția culbului. Punta completă se întâlnește încă din luna aprilie, mai ales la populațiile din parcurile orașelor. Cele 4-5 ouă albăstrui-verzui, stropite cu brun, sunt clocite de femelă timp de 14-15 zile. Pe vară apar 2-3 rânduri de pui.
- **Habitat.** Este foarte comună, frecventă mai ales în pădurile joase și de deal, numeroasă în zăvoaiele apelor, tăieturi de păduri, grădini și parcuri publice, dar și în pădurile montane de foloase, pe văile râurilor. La noi mierla neagră este sedentară, putând să ne viziteze iarna și exemplare din regiunile muntoase carpantine ori mai nordice. Nord-estul Africii și sud-vestul Asiei sunt cartierele lor de iernare.
- **Hrana.** Se hrănește în special cu hrana de origine animală, dar consumă în funcție de anotimp și unele fructe și semințe vegetale.
- **Cântec.** Strigăte diferite, de obicei „tic-tic-tic-tic” agitat, apoi un „coc” ușor repetitiv și atractiv, un „tsi” extrem de subțire, înalt, un „srril” răsunător, melodios. Cântă de obicei pe un suport înalt, în zbor și în amurg. Cântecul este foarte melodios și plăcut.
- **Statut.** Migrator parțial, specie comună în Munții Rodnei.

■ 78. Mierla gulerată (*Turdus torquatus*), Ring Ouzel

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 24 cm, anvergura aripilor de 40 cm, iar greutatea de 90-130 g. Are un colorit general negru cu nuanțe maronii, care sunt mult mai vizibile la femelă. Vârfurile aripilor sunt în nuanțe mai deschise. Specific speciei este gulerul alb îmaculat la mascul și de un alb mai șters în cazul femelei. Penele inchise la culoare au vârfurile în nuanțe deschise. Femela este mai corpulentă decât masculul.
- **Habitat.** Mierla gulerată este răspândită în zonele montane, pădurile de molid și zone stâncoase. Iarna coboară în zonele mai joase. Cuibul este construit în găurile din malurile abrupte sau în cavitatele sau crăpăturile stâncilor. Cuibul este bine căptușit cu iarbă, crengi și frunze. Mierla gulerată depune 5-6 ouă în două serii pe an. Trăiește în coroana arborilor.
- **Hrana.** Mierla gulerată se hrănește cu insecte, viermi, semințe și fructe pe care le caută pe sol.
- **Cântec.** Strigăt „tec-tec-tec” dur, dar și un sunet moale, ascuțit.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie comună în Munții Rodnei.

■ 79. Cocoșarul (*Turdus pilaris*), Fieldfare

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 26 cm. Are coloritul cafeniu-roșcat pe spate, cenușiu pe cap și tărtiță, roșcat cu pete inchise pe piept. Partea inferioară a aripilor este albă. Cocoșarul are o greutate de 80-130 g.
- **Habitat.** Până în ultimii ani, a fost cunoscut aproape numai ca specie ce ne vizitează iarna. În ultimii ani s-au găsit însă exemplare clocitoare în nordul Carpaților Orientali, în urma unui proces lent de extindere a arealului său spre sud și vest. Specia este în plin curs de extindere ca pasare clocitoare la noi. Cuibul este format la exterior dincrengute, iar în interior din nămol lipit cu fire vegetale fine. Ouăle, de regulă în număr de 5, au culoare albastră cu pete fine roșcate; sunt depuse încă din luna aprilie și sunt clocite de femelă timp de 14 zile. Într-un sezon crește 1-2 rânduri de pui. Clocește în ținuturile nordice eurasiatice și iernează într-o zonă întinsă a Europei de vest și de sud și în sud-vestul Asiei.
- **Hrana.** Iarna se adună în stoluri mari care se deplasează în căutarea hranei din zonele cu arbustic cu fructe: măceșul, păducel, porumbar, văscul, salcie. Vara cocoșarul include în meniu și insecte, larve și viermi.
- **Cântec.** Strigăt puternic și nervos „tşactşac”, un altul asurzitor „circircircir”, dar și alte sunete scurte.
- **Statut.** Migrator parțial, oaspete de iarnă, comun în Munții Rodnei.

■ 80. Sturzul cântător (*Turdus philomelos*), Song Thrush

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 23 cm. Are spatele cafeniu, pieptul alb-rocat, cu puncte intunecate, iar părțile cele albe. Cuibul este instalat la înălțimi nu prea mari, în arbori și arbusti; are interiorul de formă unei cupe de carton, formată din lemn putrezit amestecat cu saliva păsării. Depunerea celor 4-5 ouă albastre, stropite cu puncte fine intunecate, are loc în luna aprilie. Femela le clocește singură circa 14 zile. Pe sezon crește 2-3 rânduri de pui.
- **Habitat.** Este specia cea mai frecventă din neamul sturzilor, clocind în toate pădurile și zăvoaiele din țară, la șes și la munte. Toamna migrează spre locurile de iernare din jurul Mării Mediterane și din sud-vestul Asiei. În iernile blânde, rămân unele exemplare nordice.
- **Hrana.** Se hrănește cu melci, larve și insecte. Uimește prin modul iștet de a consuma melci; după ce găsește un melc îl duce pe o „nicovală” de care lovește melcul repetat până când cochlia acestuia se sparge. Mai rar se hrănește cu diferite fructe și semințe.
- **Cântec.** Vocea este foarte plăcută și puternică. Strigăt scurt, ascuțit „tit”. Strigăt de alarmă persistent și ascuțit „ciuc-ciuc-ciuc-cirrr-cirrr-cirrr”. Cântec puternic, cu note melodică alternate cu note ascuțite. În general cântecul apare sacadat „cui-cui, piu-piu-piu, ciulu-i”. Cântă intens înainte de răsăritura soarelui.
- **Statut.** Oaspete de vară, comun în Munții Rodnei.

■ 81. Sturzul de vâsc (*Turdus viscivorus*), Mistle Thrush

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 28 cm. Are penajul cafeniu cu puncte pe partea inferioară albicioasă. Culberește la înălțime variabilă; cuibul este mascat cu licheni și mușchi. Depune ouăle încă din aprilie, în număr de 4-5, de culoare albastru-verzuie cu pete cărămizii. Femela clocește timp de 14 zile.
- **Habitat.** Se întâlnește în pădurile de deal și de munte, fiind cel mai mare dintre sturzii de la noi. Toamna și iarna apar la șes atât exemplare de la munte, cât și populații nordice. O parte din păsări pleacă însă mai departe, pentru a ierna în sudul Europei și în sud-vestul Asiei.
- **Hrana.** Consumă viermi, melci, păianjeni, semințe, fructe de plante.
- **Cântec.** Strigăt caracteristic, sonor, aspru „trre”, „crrr-crrr-crrr”. Cântec melodios „ciuri-ciuru-ciulu-tru”, „ciu-ru-lutru”. Cântă singuratic din vârful unui arbore, având o mare rezonanță.
- **Statut.** Migrator parțial, specie comună în Munții Rodnei.

■ 82. Silvie cu cap negru (*Sylvia atricapilla*), Blackcap

- Morfologie.** Este o pasăre de talie mică. Toamna târziu migrează în zona bazinului mediteranean. Silvia cu cap negru are un colorit general cenușiu cu nuanțe brune pe spate și pe aripi. Specific speciei este căciulita de culoare neagră la mascul și de culoare brun-inchis la femelă. Lungimea corpului este de 13 cm, anvergura aripilor de 20-23 cm și greutatea de 14-20 g. Culbul este construit din larbă și păr în arborii și arbuzuri mici de înălțime și are forma unei cupe. Femela depune câte 4-5 ouă în două serii pe an, începând cu luna aprilie.
- Habitat.** Silvia cu capul negru preferă zonele împădurite cu multe tufișuri și arbuzuri, urcă până în molidașurile montane. Toamna în migrație se observă în localități.
- Hrana.** Este o prezență foarte vioială și într-o continuă căutare de hrana alcătuită în principal din insecte. Mai ales toamna se întâlnește în grădini, parcuri și livezi unde se hrănește cu diferite fructe, în special cu fructe de soc.
- Cântec.** Cântă dintr-un loc ascuns. Strigătul de alarmă constă într-o serie de note puternice cu un ritm rapid, ca un plescăit de limbă „tcec-tcec-tcec”.
- Statut.** Oaspete de vară, comun în Munții Rodnei.

■ 83. Silvie mică (*Sylvia curruca*), Lesser Whitethroat

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 13 cm. Asemănătoare cu silvia de câmp, dar este puțin mai mică, cu coada mai scurtă, partea superioară a corpului mai gri, cap gri la ambele sexe, aripi maro-cenușii (nu roșcate), tectrice auriculare intunecate, picioare gri (nu gălbui). Partea ventrală albă, nuanțată cu ocru pe flancuri. Iris gri, picioare gri-inchis.
- Habitat.** Pasăre destul de comună în tufărișuri dese, în gardurile vîii din grădini, în crângurile tinere etc., de la câmpie la munte.
- Hrana.** Constanță din insecte mici, larve sau ouăle acestora, rar din fructe moi.
- Cântec.** Stă bine ascunsă. Strigăt scurt, ca un plescăit de limbă „tac-tac”. Au și alt strigăt, aspru și certăret ca de pițigoi albastru „cei-di-di-di”. Cântecul este format din două părți, un cirripit scurt și înăbușit, apoi o succesiune sonoră de sunete clare, identice „ru-tu-tu-tu-tu”. Mâsculii cântă din interiorul desiguilor. Este mai puțin sperioasă decât alte silvii.
- Statut.** Oaspete de vară, comun la poalele Munților Rodnei.

▪ 84. Silvie de câmp (*Sylvia communis*), Common Whitethroat

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 14 cm. Gâtul alb, pieptul cu nuanță roz (mai intensă la mascul), corpul gri la mascul (vara) și maroniu la femelă, aripile maroniu-roșiatice deschise și coada destul de lungă cu rectrice externe albicioase, constituie trăsăturile caracteristice. Foarte activă, tot timpul în mișcare prin tufărișuri.
- **Habitat.** Frequentă în mărăcinișuri și tufărișuri din regiuni arabile. Preferă vegetația arbustivă.
- **Hrana.** Constanță în insecte mici, larve sau ouăle acestora. Toamna consumă și fructe moi.
- **Cântec.** Glas nazal "uet, uet". Strigăt de alarmă aspru, prelung: "tceerrr". Masculul cântă stând pe vârful unui tufăru. Cântecul rapid, agitat, format din fraze scurte (lungime variabilă). Din când în când masculul se ridică în zbor la o înălțime de cătreva metri unde execută un zbor prelung, cu bătăi rare de aripi, acompaniate de cântec.
- **Statut.** Oaspete de vară, mai rar prezentă la poalele Munților Rodnei.

▪ 85. Pitulicea mică (*Phylloscopus collybita*), Common Chiffchaff

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 11 cm. Penajul este verde-brun cu partea inferioară albicioasă, picioarele fiind intunecate. Specia se aseamănă foarte bine cu ruda ei imediată pitulicea fluierătoare al cărei penaj este însă verzui cu flancuri galbui și picioarele de culoare deschisă. Până și cunoșătorii nu pot face o diferență observându-le în libertate; doar cântecul lor este diferit, singurul care permite o recunoaștere potrivită a celor două specii.
- **Habitat.** Cea mai comună dintre pitulici, trăiește aproape în orice tip de pădure, până în jnepenișurile montane.
- **Hrana.** Se hrănește, ca toate speciile de pitulici, cu insecte, larvele și ouăle acestora.
- **Cântec.** Începând cu luna martie poate fi auzit ciripitul ei caracteristic, bisilabic, un „cif-ciaff”, în repetare prelungită. Toate pitulicile își trag numele de la obiceiul lor de a se ascunde, deci a se pitula.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie comună în Munții Rodnei.

- **86. Pitulicea fluierătoare (*Phylloscopus trochilus*), Willow Warbler**

- **Morfologie.** Este o pasăre mică, cu un corp suplu. Lungimea corpului 11 cm, anvergura aripilor de 22 cm, iar greutatea maximă este de 10 g. Penajul are un colorit verde-gălbui pal, cu nuante mai inchise pe spate și mai deschise pe piept și pe burtă. Ca semn distinctiv se observă o sprânceană de culoare galbenă deasupra ochilor. Ciocul și picioarele sunt maronii-gălbui.
- **Habitat.** Trăiesc în păduri de diferite tipuri, culbărește în arbori și arbuști la înălțime mică de sol, unde execută mișcări vioale și haotice. Sunt atât de agile încât lasă impresia că alunecă prin frunzișul arborilor. Este cea mai frecventă specie de pitulice de la noi. Femela depune 6-7 ouă într-o singură serie pe an. Specie migratoare care sosetează la noi în luna aprilie și pleacă în luna octombrie către zona mediteraneană, nordul Africii și sudul Asiei.
- **Hrana.** Hrana este alcătuită în principal din insectele, păianjenii din frunzișul arborilor.
- **Cântec.** Chemarea și strigătul de alarmă slabă și moi „uuuit”. Cântecul este puțin melancolic, dar placut „fit-fit-fit”.
- **Statut.** Oaspete de vară, comun în Munții Rodnei.

- **87. Pitulicea sfărăitoare (*Phylloscopus sibilatrix*), Wood Warbler**

- **Morfologie.** Nu are alte apelative, probabil și pentru faptul că este greu de observat. Mărimea este cumva mai accentuată față de cea a suratelor ei, dimensiunea corpului fiind de 12 cm. Gălbui pe piept, gușă și obraz, cu sprânceană galbenă distinctă, nuantată într-un amestec de verde-galben pe aripă și spate, are doar abdomenul alb.
- **Habitat.** Specie comună în pădurile cu arbori înalți și frunziș abundant, dar fără subarboret. Printre pitulici este specia cea mai activă, în mișcare permanentă, deloc văzută prin subarboret, foarte des în coroana arborilor înalți. Pasăre migratoare, poposește și culbărește la noi în jumătatea potolită a anului.
- **Hrana.** Hrana este alcătuită în principal din insectele, păianjenii din frunzișul arborilor.
- **Cântec.** Numele păsării se potrivește cântecului pe care îl produce, o rostogolire de silabe tot mai rapidă finalizată printr-un sunet scurt și urcător „twirrrr” (ca o monedă aruncată pe o dală de marmură). Cântă în zbor așa cum cântă și prin coroana copacilor.
- **Statut.** Oaspete de vară, comun în Munții Rodnei.

▪ 88. Aușel cu cap galben (*Regulus regulus*), Goldcrest

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 9 cm, anvergura aripilor de 15 cm, iar greutatea de 5-7 g. Semnul distinctiv este creasta de un galben aprins pe creștetul capului care este mărginită de o dungă neagră. Pe spate este galben-verzui, iar pe burtă și gușă este gălbui cu nuanțe de verde și cenușiu. Aripile sunt de un brun-cenușiu, traversate de două dungi, una albă și una neagră. Aușelul cu cap galben este cea mai mică pasare din Europa. Își face cuibul în arbori, unde depune 7-8 ouă începând cu luna aprilie. Fiecare pereche crește 2 serii de pui în fiecare an.
- **Habitat.** Specie comună în pădurile de molid, amestec, grădini. Iarna crește numărul exemplarelor deoarece vin la noi să ierneze și exemplarele care au cuibărit în nordul Europei. Iubește pădurile de conifere și cele mixte.
- **Hrana.** Conțină în păianjeni, insecte mici, omizi, ouă de insecte.
- **Cântec.** Glas foarte subțire, fin și înalt „sri-sri.sri”. Strigăt de alarmă înalt, de intensitate slabă „tsii”. Cântecul este foarte înalt și tremurător „sti-i, sti-i, sti-i”, urmat de un scurt cîrîpit final.
- **Statut.** Oaspete de iarnă sau migrator parțial, specie comună în Munții Rodnei.

▪ 89. Aușel sprâncenat (*Regulus ignicapillus*), Common Firecrest

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 9 cm. Asemănător cu aușelul cu cap galben, se confundă cu acesta și în privința obiceiurilor ori a sunetelor pe care le emite. Confuzia poate fi lesne îndepărtată cu un plus de atenție: coloritul general al aușelului sprâncenat este mai intens cu spatele de un verde vizibil mai gălbui, iar pe cap atât masculul, cât și femela poartă o dungă albă peste ochi.
- **Habitat.** Cuibărește în centrul și sudul Europei în pădurile cu frunze căzătoare, de conifere și de amestec.
- **Hrana.** Conțină în păianjeni, insecte mici, omizi, ouă de insecte.
- **Cântec.** Cântecul este o repetiție monotonă de sunete înalte care se accelerează și cresc ușor ca intensitate spre final „sissississississ”.
- **Statut.** Migrator parțial, comun în Munții Rodnei.

■ 90. Pescărel negru (*Cinclus cinclus*), White-throated Dipper

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 18 cm. Colorit general maro-intunecat cu piept alb. Juvenilul este gri-brun, pestriș. Cuib mare, sferic. Păsările continentale sunt mai negre dedesubt.
- **Habitat.** Cuibărește de-a lungul apelor curgătoare, îndeosebi în regiunile montane. Iarna rămâne pe lângă râurile neînghețate. Stă pe bolovanii din râuri și face scurte balansări, cu coada scurtă, ușor ridicată.
- **Hrana.** Sare în apă, inoață la suprafața apei, se scufundă (pentru a prinde viermi etc.), inoață sub apă și poate chiar umbla pe fundul apei.
- **Cântec.** Este silentios, înalt, ca un ciripit (și iarna). Zbor la mică înălțime deasupra apei, destul de liniar și rapid. Scoate un „tit” metalic, scurt, adesea în zbor.
- **Statut.** Sedentar, foarte comun pe văile Munților Rodnei.

■ 91. Ochiul boului sau păntărușul (*Troglodytes troglodytes*), Winter Wren

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 10 cm. Penajul este cafeniu-roșcat cu striații mai intunecate. Are cuibul sferic-oval, cu o gaură de acces, mascat de licheni și mușchi, depus de regulă pe sol sau între rădăcini ori crăpături de piatră sau într-o scorbură largă. Ouăle, în număr de 5-6, de culoare albă, stropite cu puncte ruginoase, sunt depuse prin aprilie-mai. Femela clocește circa 15 zile, de două ori pe sezon. În afară de cuibul în care clocește femela, masculul își mai face și altele, care au rol atât în perioada imperecherii, la formarea cuplului, cât și pentru atragerea altor femele, masculul fiind adesea poligam.

Habitat. Este una dintre cele mai mici păsări din avifauna țării noastre, trăind în general în regiuni muntoase și de deal, mai rar și în locuri joase impădurite și cu teren denivelat.

Hrana. Consumă insecte, păianjeni, semințe.

Cântec. Strigăt sec, continuu „tec-tec”. Cântec melodios, neașteptat de puternic pentru o pasare atât de mică, triluri de „ti-iu-ti-ti-tur-iu-ti-li-țel-țel-țel-trrrrrrrr-ți-ți”.

Statut. Oaspete de vară, rar iarna, comun în Munții Rodnei.

■ 92. Cojoaică de pădure (*Certhia familiaris*),
Common Treecreeper

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 12 cm, anvergura aripilor de 18-21 cm, iar greutatea de 12 g. Are corpul perfect conceput pentru cățăratul pe scoartă arborilor. În partea superioară a corpului are un colorit pestriș cu multe nuanțe de maro și pete albe. Pe partea ventrală a corpului, coloritul este albicioș. Ciocul este lung, ascuțit și ușor curbat cu partea superioară negricioasă și cea inferioară rozalie. Picioarele sunt scurte și prevăzute cu gheare lungi. Penele din coadă sunt relativ lunghi și tari, ajutând cojoaică să se sprijine pe trunchiurile arborilor, asemenea ciocănitorilor. În luna aprilie perechile își construiesc cuibul în arbori, dezordonat și rudimentar, în care femela depune 5-6 ouă într-o singură serie pe an.
- **Habitat.** Comună în pădurile bătrâne, de conifere și folioase. Cojoaică de pădure își leagă existența de prezența arborilor pe căror scoartă aleargă în căutarea hranei.
- **Hrana.** Se hrănește cu insecte pe care le găsește în și pe scoartă arborilor și mai rar își caută hrana pe ziduri, pietre și stânci.
- **Cântec.** Strigătul de slabă intensitate „srrrrii” repetat.
- **Statut.** Cojoaică de pădure este o pasare sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 93. Toi sau țiclean (*Sitta europaea*), Nuthatch

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 15 cm. Are partea superioară a corpului albăstrui-cenușie, bărbia albă, iar partea ventrală ocru, cu flancurile rociate. Ouăle albe cu pete ruginii sunt depuse în scorbură pe un substrat format din frunze și coji de lemn. Femela clocește singură, aproximativ 14-15 zile, începând din aprilie-mai. În comparație cu mărimea corpului, are un strigăt foarte puternic. Este acrobatul arborilor.
- **Habitat.** Frecvent în general în pădurile de șes, dar ajunge și la munte până în zona pădurilor de amestec. Cuibărește în scorbură sau culburi părăsite de ciocănitori, a căror gaură de acces o micșorează cu lut, pe măsura corpului.
- **Hrana.** Se hrănește cu insecte și larve, dar și cu ghindă, alune, pe care le fixează în diferite crăpături și le sparge cu ciocul.
- **Statut.** Este o pasare sedentară.

▪ 94. Muscar negru (*Ficedula hypoleuca*), Pied Flycatcher

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 13 cm. Penaj alb și negru. Unii masculi sunt mai maronii, însă prezintă întotdeauna o pată albă pe frunte, care nu e prezentă însă la femelă. Femela are penajul dorsal cafeniu.
- **Habitat.** Cuibărește în scorburi în pălcuri nu prea dese, în arborete izolate. Specie rară în România. Atunci când stă la postul său de observație, își saltă ușor aripile și își ridică coada.
- **Hrana.** Nu este specializat în prinderea insectelor ca muscarul sur. Se hrănește cu insecte.
- **Cântec.** Cântec puternic, vioi și ritmat, constând în combinația a două note repetitive "titu-titu-titu-titu". Strigăt scurt „pit”.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie rară în Munții Rodnei.

▪ 95. Muscar mic (*Ficedula parva*), Red-breasted Flycatcher

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 11 cm. Își ridică coada (notă caracteristică). Pete albe la baza cozii. Masculul adult are piept portocaliu-ruginiu de intensitate variabilă (depinde de vîrstă). Femela are ușor crem pe bărbie și piept. Masculii de un an (cândă și cloresc) au un penaj asemănător cu cel al femelei.
- **Habitat.** Specie destul de comună, dar localizată în pădurile cu frunze căzătoare sau de amestec, cu vegetație luxuriantă, umbroase, adesea ușor umede. Este o prezență discretă, se observă destul de greu.
- **Hrana.** Conține în insecte (cu precădere muște).
- **Cântec.** Cântecul, de slabă intensitate, începe ritmic și se termină cu o serie caracteristică de note descendente „ti-ti-ti-ti-ti”, „ti-tiu-ti-tiu-tiu”. Strigăt sec, continuu „cic”, mai slab decât al Ochiului boului. Adesea poate fi auzit un „tiu” clar (în caz de alarmă, când este agitat).
- **Statut.** Oaspete de vară, specie rară în Munții Rodnei.

■ 96. Muscar gulerat (*Ficedula albicollis*), Collared Flycatcher

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 13 cm. Mâscul se deosebește de masculul de muscar negru prin gulerul alb de pe gât, fruntea albă, mai mult alb pe aripi și târtița alb-cenușie. Nu este niciodată maroniu. În condiții favorabile, multe femele pot fi deosebite de femeile de muscar negru, în teren, prin partea superioară a corpului mai gri, ceafa gri deschis și albul mai pronunțat pe aripile strânse (alb clar și la baza remigelor primare); la femela de muscar negru, fără alb sau doar puțin alb-crem pe remigele primare interne.
- **Habitat.** Cuibărește destul de frecvent în pădurile cu frunze căzătoare, grădini și parcuri.
- **Hrana.** Conține insecte (cu precădere muște).
- **Cântec.** Cântecul conține sunete prelungi și subțiri „ti-ti-ti-siu-si” (penultima notă mai joasă). Strigătul de alarmă, repetat și persistent „tip”.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie rară în Munții Rodnei.

■ 97. Muscar sur (*Muscicapa striata*), Spotted Flycatcher

- **Morfologie.** Este o pasare mică, cam de aceleași dimensiuni cu vrabia. Lungimea muscarului sur este de aproximativ 14 cm, anvergura aripilor de 25 cm, iar greutatea maximă de 19 g. Penajul are un colorit general cenușiu. Pe cap și pe spate este brun-cenușiu, pe gât și pe piept este striat într-o alternanță de cenușiu cu crem, iar spre burtă devine mai albicioas. Ciocul și picioarele sunt de culoare neagră.
- **Habitat.** Dintre toate cele patru specii de muscar întâlnite la noi, muscarul sur este cel mai răspândit, în pădurile luminoase, parcuri și grădini. Cuibul este construit în scorburile arborilor, în culburi vechi sau în spațiiile din ziduri și clădiri. Cuibul este căptușit cu iarbă, păr și pene. Femela depune 3-5 ouă. Vine la noi în luna mai sau chiar mai târziu și pleacă în luna octombrie către zonele mai calde din nordul Africii.
- **Hrana.** Prind muște ocazional direct din aer. Muscarul sur este specializat în asemenea capturi. De obicei stă pe o creangă uscată, de unde face zboruri repetitive pentru a-și captura hrana alcătuită din muște și alte insecte mici.
- **Cântec.** Strigăt ascuțit „tit”, strigătul de alarmă „iss-tec-tec”. Cântec simplu constând din 3-4 note precipitate.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie rară în Munții Rodnei.

▪ 98. Mătăsar (*Bombycilla garrulus*), Bohemian Waxwing

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 20 cm. Penajul este cafeniu-roșcat, coada cenușie terminată cu galben. Pe cap are un moț de pene, iar la aripi prezintă niște ornamente roșcate.
- **Habitat.** Ne vizitează în timpul iernilor, venind din locurile de cuibărit nordice ale Europei și Asiei. Culbărește în pădurile de conifere. Iarna este adeseori observat în grădini și parcuri. În unele ierni este abundant, alteleori apare în cărduri mici, pentru că anii în sir să nu se mai ivească deloc. Spre sfârșitul lunii aprilie ne părăsește țara pentru a reveni în locurile de cuibărit.
- **Hrana.** Se hrănește cu fructe de plante (scoruș).
- **Cântec.** Glas clar, un tril fin și monoton „sirrr”. De obicei este emis simultan de mai multe exemplare din stol, ceea ce permite identificarea păsărilor de la distanță mai mare.
- **Statut.** Oaspete de iarnă, comun în timpul iernii în Munții Rodnei.

▪ 99. Sfrânciac roșiatic (*Lanius collurio*), Red-backed Shrike

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 18 cm. Masculul are spate maro-castaniu, creștet și ceafa gri-cenușii, coada neagră cu alb, partea inferioară a corpului alb-rozie. Femela și juvenilul sunt maro cu linii transversale semilunare pe spate și pe piept. Ocazional, femelele pot avea un colorit mai contrastant și pot fi chiar foarte asemănătoare cu masculii, totuși, partea inferioară a corpului prezintă întotdeauna liniile caracteristice, iar coada este maro cu puțin alb la baza bordurii rectricelor externe.
- **Habitat.** Culbărește în regiuni deschise, cu tufărișuri și în luminișuri. Își construiește cuibul în păcurile de arbuști sau în arborii mici. În luna mai, femela depune 5-6 ouă. Ambii părinți au grijă de pui.
- **Hrana.** Hrana este alcătuită aproape exclusiv din insecte mari. De obicei stă la pândă pe ocreangă, cu fața către ozonă larg deschisă, de unde plonjează către prada sa, pe care o capturează din zbor. Când are ocazia, consumă șopârle și rozătoare mici. Atunci când hrana este excedentară, are obiceiul să înfigă capturile în spinii arbuștilor.
- **Cântec.** Strigăt scurt, dur „zec” sau chiar „chec”. Cântecul nupțial de slabă intensitate, cu imitații după cântecul altor păsărele.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie comună în Munții Rodnei.

■ 100. Sfrânciocul mare (*Lanius excubitor*), Great Grey Shrike

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 25 cm. Penajul (fără negru pe frunte) este asemănător cu cel al sfrânciocului mic, dar pieptul este albicioas. Uneori bat pe loc din aripă asemenea vânturelului.
- Habitat.** Clocește pe lângă mlaștini și luminișuri din pădurile de conifere, mai ales în jumătatea nordică a țării, mai frecvent fiind însă în perioada rece a anului, prin venirea unor exemplare nordice. Cuibărește în arbori, dar la înălțime. Cele 5-6 ouă verzu-albicioase, cu puncte mai intunecate, sunt depuse prin luna mai și clocite îndeosebi de femelă, circa 15 zile.
- Hrana.** În afară de insecte consumă șoareci, șopărle și păsărele asupra căror se avântă după obiceiul sfrânciocilor, dintr-un loc de pândă.
- Cântec.** Scoate câteva strigăte sonore și aspre „chee”, „cirip”, „șec”. Cântecul este un amestec de sunete aspre și altele melodice, repetate uneori cu imitații.
- Statut.** Iarna nu migrează, specie comună în Munții Rodnei.

■ 101. Sfrâncioc cu frunte neagră (*Lanius minor*), Lesser Grey Shrike

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 20 cm. Se deosebește de sfrânciocul mare prin dimensiunile mai mici, coada proporțional mai mică, o ținută mai dreaptă și fruntea neagră (adult). Pata albă de pe aripă scurtă. Juvenilul nu are negru pe frunte, iar partea superioară a corpului este cafeniu-dungată.
- Habitat.** Cuibărește în regiuni deschise cu arbori izolați și tușișuri. Deosebit stă pe fire de telegraf. Pajiști naturale, ținuturi necultivate cu caracter stepic, dar și lunci înierbate, livezi.
- Hrana.** Carnivor. Hrana de bază o asigură insectele, melci. Se hrănește și cu șopărle, șoareci și extrem de rar cu puții altor paseriforme.
- Cântec.** Glas ca un fluierat. Cântec asemănător cu cel al sfrânciocului cu cap roșu, dar cu o intonație mai puternică și un tempo mai lent.
- Statut.** Oaspete de vară, rar în Munții Rodnei.

■ 102. Pițigoi mare (*Parus major*), Great Tit

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 15 cm. Are creștetul negru, spatele verde, aripile și coada albastre, iar partea inferioară galben-verzuie. Pe spate este de culoare măslinie cu dungă albe, iar pe abdomen de un galben cenușiu. Pe aripi este cenușiu-inchis cu nuanțe de alb și albastru. Deschiderea aripilor este de 22-25 cm, iar greutatea de 16-21 g.
- Habitat.** Este unul dintre cei mai cunoscuți pițgoi, prezent atât în pădurile joase, cât și în cele de munte, unde ajunge până în zona coniferelor. Frecvent în parcuri, grădini și livezi. Culbărește în scorbură, crăpături, țevile gardurilor metalice, culburi artificiale etc. Cele 10-12 ouă albe, pătate cu ruginiu, sunt depuse încă din martie-aprilie, fiind clocite numai de femelă, circa 14 zile. Iarna holnăresc după hrană, rămânând credincioșii unor regiuni limitate.
- Hrana.** Pițigoiul mare se hrănește în principal cu insecte, dar și diferențiate semințe și fructe de pădure, mai ales iarna când insectele lipsesc.
- Cântec.** Strigăte variate, de obicei mai puternice decât ale altor specii de pițgoi, un „tic”, un „ti-cir-cir-cir-cir” ușor mirat și melancolic, un „ti-ti-ti-trr” increzător și rapid primăvara. Cântec foarte caracteristic, o serie pătrunzătoare de sunete ce s-ar putea reda ca „ti-tiu, ti-tiu, ti-tiu” sau „titidi” cu variante individuale.
- Statut.** Este o pasare sedentară, foarte comună în Munții Rodnei.

■ 103. Pițigoi de brădet (*Parus ater*), Coal Tit

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 11 cm. Cenușiu, cu capul negru, obrazul alb, o pată albă după ceafă, gușa neagră, abdomenul alburiu, pe aripă cu două bare albe, personifică abilitatea exploratoră a coniferelor.
- Habitat.** Este răspândit în pădurile montane de amestec și conifere, ajungând până în zona jneapănului. Iarna coboară în tînărurile joase până în pădurile de șes și chiar în orașe. Culbărește în scorbură sau în despicături de arbori doborâți de furtuni. Ouăle, în număr de 7-9, sunt albe, punctate cu brun, fiind depuse prin luna mai. Clocesc ambii părinți, dar mai mult femela, timp de 16-17 zile.
- Hrana.** Este vânător îscusit al insectelor ascunse printre „ace”, îscoditor al crăpăturilor din scoartă, după ouă, larve.
- Cântec.** Strigătul cel mai cunoscut este melancolic „ti-tiu” sau „sisi-sisi”, strigătul de alarmă „tete-tete”. De asemenea strigăte subțiri, mai puțin caracteristice. Cântecul este rapid, sacadat și vioi „ti-tiu, ti-tiu, ti-tiu, ti-tiu”.
- Statut.** Este o pasare sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 104. Pițigoi albastru (*Parus caeruleus*), Blue Tit

- **Morfologie.** Este o pasăre mică de 10 cm, recunoscută pentru viocluinea și curiozitatea ei, dar și prudența cu care explorează zonele noi. Ca semn distinctiv are pe cap o scușită de culoare albastru-deschis. Creștetul capului este albastru, obrajii albi; o sprânceană de culoare închisă trece peste ochi, coada și aripile sunt albastre, spatele verzuie, iar pieptul și abdomenul galbene.
- **Habitat.** Pasăre comună în pădurile cu frunze căzătoare și de amestec, parcuri și grădini. Cuibărește în scorburile naturale, cuiburi părăsite de ciocanitori sau diverse scobituri artificiale cu intrare mică. Poate fi văzut tot timpul anului, dar mai ușor iarna, când se adună în cărduri cu alți pițigoi, aușei sau ticleni.
- **Hrana.** Vara este insectivor consumând un număr mare de omizi pentru a se hrăni pe sine și pe cei 5 până la 10 pui, iarna caută printre rămurele larve, pupe și ouă de insecte, dar consumă cu placere și fructe sau semințe găsite alătura sau pe la hrănitorii.
- **Cântec.** Cântecul de dragoste al masculului, primăvara, uneori și în restul anului când o geană de soare îl dispune la asemenea mărturisire, este deosebit de melodios „ti-ti-tu-tu-tu-tu”, „ti-tu-sir, ti-tu-sir”. Este o pasăre puțin sperioasă.
- **Statut.** Specie sedentară, foarte comună în Munții Rodnei.

■ 105. Pițigoi moțat (*Parus cristatus*), Crested Tit

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 12 cm. Ușor de recunoscut datorită moțului înalt de pe creștet. Pe cap are pete și dungi negre și albe. Sexele sunt asemănătoare în toate tipurile de penaj. Viu, curios, adesea se apropie de om.
- **Habitat.** Cuibărește în pădurile de conifere și amestec, în trunchiurile putrede, putând să-și scoabească propriul cuib. Trăiește în porțiunea inferioară a arborilor și în general în păduri tinere. Uneori se asociază cu pițigoiul de brădet.
- **Hrana.** Insectivor, dar consumă și semințe, fructe.
- **Cântec.** Strigăt caracteristic, un tril răsunător „gurrr”, „tiff”. Cântec „ti-ți-ți-ți-turrrr” repetat.
- **Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 106. Pițigoi sur (*Parus palustris*), Marsh Tit

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 12 cm. Asemănător cu pițigoiul de munte, însă creștetul negru este lucios, iar aripile au un colorit uniform, fără pată albicioasă. Obrajii nu sunt de un alb pur. Juvenilul nu poate fi deosebit de juvenilul de pițigoi de munte ca aspect. Se deosebește cel mai bine de acesta prin strigăte.
- Habitat.** Cuibărește în pădurile cu frunze căzătoare și de amestec, manifestând preferință pentru desiguurile cu frunziș bogat și pentru grădinile neîngrijite; evită coroanele arborilor înalți. Preferă să nu se alăture stolurilor hoinare; foarte sedentar; cel mai adesea văzuți în perechi.
- Hrana.** Se hrănește frecvent cu semințe, insecte.
- Cântec.** Glasul tipic constă dintr-o serie de sunete aspre, nazale „cidjidjdji”, uneori precedată de un „tiu” clar. Cântecul prezintă câteva variante, dar constă dintr-o repetare de note stridente, de exemplu „ti-hi, ti-hi, ti-hi, ti-hi”. Mai scoate și alte sunete scurte, cu rol de contact.
- Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 107. Pițigoi de munte (*Parus montanus*), Willow Tit

- Morfologie.** Acest pițigoi cu cap negru seamănă ca două picături de apă cu pițigoiul sur. Diferențierea nu este ușoară chiar pentru experții ornitologi, cântecul fiind cel mai bun mijloc de identificare. Există totuși câteva diferențe între cel doi gemeni: calota (căciuliță) este neagră, fără luciu, bărbia de sub cioc un pic mai mare și o pată mai albicioasă de-a lungul aripii.
- Habitat.** Pițigoiul de munte ocupă pădurile de foloase și masivele forestiere mixte, de conifere în care subarboretul este des. Este o specie mai nordică, care preferă regiunile impădurite mai înalte.
- Hrana.** Pițigoiul de munte consumă insecte, semințe și bobite sălbaticice. Declinul speciei este se pare determinat de prădătorii care atacă și distrug cuiburile, dar s-a demonstrat că igienizarea pădurilor prin îndepărțarea arborilor putrezi, restrânge considerabil locurile de cuibărit ale speciei.
- Cântec.** Una din caracteristicile speciei este repetarea unei note răgușite (sunete lente, joase, nazale „ge-ge-ge”), precedată uneori de căte un „tzi-tzi-tzi” caracteristic. Acest cântec poate fi un element de diagnostic pentru a-l deosebi de pițigoiul sur. Cântecul este un ciripit nu prea melodios format din note rare, clare și melancolice.
- Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 108. Pițigoi codat (*Aegithalos caudatus*), Long-tailed Tit

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 16 cm. Coada foarte lungă este caracteristică. Există deosebiri însemnante între diferitele subspecii. Obiceiuri asemănătoare cu cele ale celorlalți pițigoi.
- Habitat.** Pasăre destul de comună în pădurile de amestec și în cele cu frunze căzătoare, adesea cu tușiuri dese. Cuib aproape sferic. Iarna, poate fi văzut în compania celorlalți pițigoi, dar stau întotdeauna la un loc în stoluri mici, chiar în interiorul unui stol mare de pițigoi.
- Hrana.** Acest „fals” pițigoi se hrănește în special cu insecte și păianjeni, dar ciugulește și semincioare în timpul iernii, frecventând cantinele celor îndrăgoșați de păsări.
- Cântec.** Strigăte fine, înalte, de slabă intensitate, un ciripit sec „tsirrr” (amintind de ochiu-boului), un plescăit „tec” și un „sri-sri-sri” înalt. Cântecul este un tril subțire, metalic, cu aceeași notă „sliuliuiliuiui”. Cântă destul de rar.
- Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 109. Pițigoi pungar sau boicuș (*Remiz pendulinus*), Penduline Tit

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 11 cm. Este brun pe spate, cenușiu-gălbui pe cap și coadă, roșcat pe piept și părte ce.
- Habitat.** Este una din speciile de la noi, care construiește culbul cel mai măiestrit, de formă unui cimpoi, având în partea superioară un culoar de intrare. Acesta atârnă deasupra apei, prins de o mlădăță subțire, de obicei de salcie. Cuibul este țesut din fire fine de coajă de arbori cu puf de salcie și plop și este lucrat de ambele sexe, care formează cuplul. Prin aprilie-mai, femela depune 6-8 ouă mici, albe-roz, lunguiețe, pe care le clocește circa 13-14 zile.
- Hrana.** Se hrănește cu insecte, păianjeni.
- Cântec.** Glas foarte subțire, prelung „tiiii”, ca strigătul făsei roșiatice, dar cu o tonalitate ușor descendentală spre final, capătul subțire al măcaleandrului. Cântec silentios, de scurtă durată, ca un ciripit fin și plăcut (se aseamănă cu cântecul pițigoiului de brădet).
- Statut.** Migrator parțial, specie rară în Munții Rodnei.

■ 110. Coțofana sau țarca (*Pica pica*), Eurasian Magpie

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 48 cm. Coțofana are penajul negru, cu alb pe umeri și piept, iar coada este neagră cu reflexe verzi, în cuiurile vechi ale acesteia își găsesc loc de cuiarbărit însă și unele specii de păsări utile. Coțofana sau țarca este o pasăre de dimensiuni medii din familia ciorilor. Pe cap, pe spate, pe gușă, pe aripi și pe coadă este neagră cu reflexii albastre metalice. Pe burtă și pe umeri sunt albe. Coada este lungă, cu penele din mijloc mai lungi decât cele din lateral. Perioada de incubație este de 18 zile.
- **Habitat.** Strict sedentară, cuiărăște atât în regiunile joase, cât și în cele deluroase ori pe văile râurilor. Face un culb sferic, din spini, cu intrări laterale, tapizat în interior cu lut. Ouăle, în număr de 5-7, sunt depuse în aprilie, au coloritul verzu și sunt pătate cu brun. Femela singură le clocește, aproximativ 17-18 zile.
- **Hrana.** Consumă atât hrana vegetală, cât și animală. De regulă preferă insecte, viermi, larve, melci, păianjeni, paraziți de pe vaci sau oi, cadavre de vertebrate sau mamifere mici, precum șoareci, amfibieni, șopârle.
- **Cântec.** Pe lângă strigătul răgușit binecunoscut, asemenea unui răset „cacacacacaca” în ritm alert, mai produce și diverse sunete zgomotoase și plângăcioase, are un cântec silentios cu cîrripituri și sunete certărete.
- **Statut.** Specie sedentară, foarte comună în Munții Rodnei.

■ 111. Alunarul (*Nucifraga caryocatactes*), Spotted Nutcracker

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 35 cm. Are penajul cafeniu-inchis cu stropi gălbui pe spate și pe partea inferioară a corpului. Iarna, apare uneori subspecia siberiană *N. c. macrorhynchos*. Alunarul mai este cunoscut în popor sub denumirea de gâtă de munte sau spărgătorul de nuci. Vîrful aripilor și ciocul sunt de culoare neagră, iar sub coadă este de culoare albă. În aprilie-mai femela alunar depune până la 4 ouă albicioase. Perioada de incubație durează aproximativ 20 de zile. Perechile depun o singură pontă pe an.
- **Habitat.** Cuiărăște la noi, fiind sedentară. Culbul și-l construiește lângă trunchiuri. Punta este depusă primăvara de timpuriu, prin aprilie. Cele 3-4 ouă albicioase, pătate slab cu verzu, sunt clocite de femelă, cam 20 de zile. Iarna poate cobori uneori în văi mai adăpostite, după hrană. Hrana alunaru lui este alcătuitoră din insecte și larve dar mai ales din semințe de molid, alune, nuci. Este una din puținele păsări care își face provizii pentru iarnă. Toamna îngroapă în pământ semințe de molid și alune pe care apoi, iarna, le găsește cu o precizie impresionantă.
- **Hrana.** Toamna își fac rezerve de alune prin scorburi. La noi în țară putem întâlni alunarul în pădurile de munte care îl pot oferi hrana ei favorită.
- **Cântec.** Strigăt sonor „cri-cri-cri”, adesea repetat în serii cu sunetul „r” foarte marcat.
- **Statut.** Specie sedentară, foarte comună în Munții Rodnei.

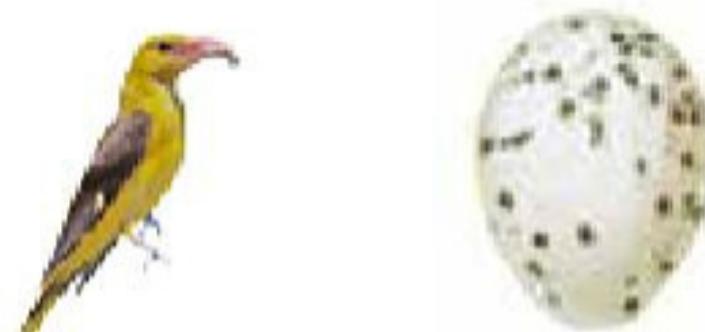
▪ 112. Gață (*Garrulus glandarius*), Eurasian Jay

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 35 cm. Penele de pe spate și piept sunt nuanțate cafeniu-roșcat, mai întunecate pe spate, mai limpezi pe piept. De la colțul ciocului pleacă două dungi negre, negre sunt și treimile de început ale aripilor, penele cozii fiind în întregime negre. Bărbia și tărtița sunt albe. La încheietura aripilor apare o maculă albastră, dungată, formată din pene mici. Penele de pe cap ridicate, trădează starea de agitație a păsării.
- **Habitat.** Comună în pădurile de foioase și amestec. Cuibul și-l construiește la înălțime. Cum intr-o iarnă nu consumă întreaga provizie, din restul ghindelor îngropate răsar primăvara stejari tineri. De obicei poate fi văzută când hoinărește în căutarea hranei, zburând de la un arbore la altul.
- **Hrana.** Pasare omnivoră, mănâncă de la fructe până la alimente abandonate, alteori devastează cuiburi de păsări. Consumator înverșunat de ghindă, își face provizii pentru iarnă, ascunzând (îngropând) sute de ghinde în pământ, având totodată și o perfectă memorie a locului ascunzărilor.
- **Cântec.** Își semnalează prezența prin strigătele sale tipic aspre, emise brusc „cheer”, „caar”, precum și un fel de mieunat. Adesea imită glasul altor specii de păsări sau mamifere.
- **Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

▪ 113. Grangur (*Oriolus oriolus*), Golden Oriole

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 24 cm. Adultul mascul este galben strălucitor cu negru, femela și masculul de un an sunt verzuie deasupra și albi-gălbui cu striații dedesubt. Zborul, destul de asemănător cu al unui storz.
- **Habitat.** Cuibărește în păduri din regiuni cultivate, preferând arborii cu coroane bogate. Foarte sperios, este dificil de observat, petrecându-și timpul în vârful arborilor. Pare agitat, adesea în mișcare.
- **Hrana.** Consumă insecte și larve.
- **Cântec.** Cântecul este un fluijerat sonor, modulat, cu multe variante - aceeași pasare variază, de obicei, detaliile strigătelor. Chemarea masculilor, un simplu „ui-uu”. Strigătul de alarmă este aspru, nazal „che-e” (seamănă cu glasul gaiței).
- **Statut.** Oaspete de vară, comun în Munții Rodnei.

■ 114. Graur (*Sturnus vulgaris*), Common Starling

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 23 cm. Coloritul corpului este negru, cu chenare mai deschise la penele spatelui și cure reflexe intense verzi și violacee pe cap și piept. Penajul este predominant negricios cu luciri verzi-violete. Vârful aripilor și coada sunt de un brun închis și este presărat pe tot corpul cu picătele albe. Deschiderea aripilor este de 40 cm, iar greutatea de 75 - 90 g.
- **Habitat.** Este răspândit pe tot cuprinsul țării, mai ales în regiunile joase, cu arbori scorburoși, în păduri luminoase, cu spații largi descoperite în jur, urcând și pe văile râurilor. Culbărește în scorbură, dar și în găuri de ziduri, stuful acoperișurilor, stâlpii de beton, dovedind multă incredere față de apropierea omului. Pună, depusă prin aprilie, este formată din 5-7 ouă albastre-deschis, a căror incubație de 13-14 zile este efectuată de ambii parteneri. Crește și două generații de pui pe sezon. Populațiile din nordul arealului se retrag iarna spre sud-vestul Europei.
- **Hrana.** Consumă insecte și larve.
- **Cântec.** Imită cântecele altor păsări. În zbor scoate un strigăt scurt și aspru „ciur”. Strigăt de alarmă puternic „chiit” sau un fel de orăcălit.
- **Statut.** Migrator parțial, specie comună în Munții Rodnei.

■ 115. Lăcustar (*Sturnus roseus*), Rosy Starling

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 21 cm. Adultul tipic, negru cu roz, cu un mic moț la ceafă. Juvenilul se asemănă cu juvenilul de graur, dar are un colorit evident mai deschis, în special pe tărțită și lorum. Cioc pal, mai fin ca al graurului. Gregar, culbărește în colonii, în râpe, grămezi de pietre, hambare părăsite, ruine, clăi de paie etc.
- **Habitat.** Culbărește la intervale neregulate în sud-estul Europei, în regiuni deschise. Urmează rocurile mari de lăcuste; poate culbări în masă într-o regiune unul - doi ani, iar apoi să dispară pentru mai mulți ani.
- **Hrana.** Consumă insecte, lăcuste, dar și fructe.
- **Cântec.** Comportament și strigăte asemănătoare cu ale graurului.
- **Statut.** Oaspete de vară, foarte rar ajunge la poalele Munților Rodnei.

■ 116. Stăncuța (*Corvus monedula*), Eurasian Jackdaw

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 35 cm. Stăncuța este neagră, cu ceafa și dosul gâtului cenușii. Este specie sedentară la noi, prezentă atât în regiunile joase, cât și pe văile râurilor de munte. Sud-vestul Europei și sud-vestul Asiei constituie locuri de iernare pentru unele populații mai nordice.
- **Habitat.** Prezintă unele populații ce cuibăresc în ținuturi sălbaticice și altele antropofile, ce cuibăresc în localități. Primele cuibăresc în scorbură și pereți de stâncă, celelalte în construcții, prin coșuri, ornamentează, crăpături de ziduri, clopotnițe etc. Cele 4-6 ouă albicioase-albăstrui, cu pete brune, sunt depuse prin luna aprilie și sunt clocite numai de femelă, timp de 17-18 zile.
- **Hrana.** Omnivoră, mănâncă aproape orice, de la fructe până la alimente abandonate.
- **Cântec.** Strigăte puternice, scurte, nazale „che” și „cherr” repetate. Lângă cuib scoate sunete moi.
- **Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 117. Cloara grivă (*Corvus corone cornix*), Hooded Crow

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 50 cm. Corpul este cenușiu, capul, coada și aripile negre. Cloara grivă este mai mică decât cloara de semănătură, iar penajul are culoarea neagră doar pe cap, aripi, gușă și coadă. În rest, penele sunt de culoare cenușie și maronii pe alocuri. Ciocul este puternic și de culoare neagră.
- **Habitat.** Este frecventă în toată țara, cu excepția marilor înălțimi carpatici. Cuibărește în arbori, se adaptează însă ușor la orice situație. Depunerea pontei are loc prin aprilie. Ouăle, în număr de 5-6, sunt de un colorit verzui-murdar, pătate cu brun, fiind clocite de femelă, cam 18-19 zile. Iarna mai sosesc și exemplare nordice. În perioada rece a anului populații mai nordice se aglomerează pe valea Nilului inferior.
- **Hrana.** Specie omnivoră, mănâncă atât insecte, larve, viermi, cât și semințe și cereale. Nu se dă înapoianci de la hoituri, animale mici și ouă de păsări. Poate fi considerată ca fiind o specie răpitoare pentru că atacă pui de iepuri, șoareci de câmp sau păsări mici.
- **Cântec.** Strigătul este un cronicărit aspru „craaa”, adesea repetat de câteva ori, urmat de un „crrr” puternic.
- **Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

▪ 118. Cioara de semănătură (*Corvus frugilegus*), Rook

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 47 cm. Penajul este negru cu intense reflexe violacee.
- **Habitat.** Constituie o specie foarte bogată în indivizi. Cuibărește în regiuni de câmpie, în colonii mari, mai rar în regiuni deluroase. Cuiburile le instalează în arbori, adesea mai multe pe același copac. Depunerea pontei are loc încă din luna martie. Ouăle, în număr de 5, sunt verzui-murdare, pătate cu brun și sunt clocite numai de femelă, 18-19 zile. Toamna, o parte a populațiilor clocitoare la noi se deplasează spre sud-vestul Europei; în schimb vin cărduri mari din regiunea nord-estică a arealului speciei. Vestul Europei, nord-vestul Africii și sud-vestul Asiei formează cartiere de iernare, mai ales pentru populațiile nordice.
- **Hrana.** Consumă hrană de natură vegetală și animală, de la viermi, melci, insecte, larve, mamifere mici, de exemplu rozătoare, sau ocazional păsărele sau ouăle acestora, cadavre, fructe, diferite semințe vegetale ca și cele de pe semănătură pe care le scot cu ciocul din pământ.
- **Cântec.** Strigăt jos, nazal „craa”. Emite și alte sunete, mai ales în colonie.
- **Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

▪ 119. Corb (*Corvus corax*), Common Raven

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 65 cm. Are corpul în întregime negru cu reflexe metalice violacee. Are un cioc puternic, turtit lateral, încovoiat de culoare neagră. Picioarele sunt puternice și cu gheare, asemănătoare cu cele ale păsărilor de pradă. Zboară foarte bine și poate ajunge la înălțimi de 2000 de metri. De multe ori este confundat cu vulturii sau cu acvilele datorită zborului lor planat. Anvergura aripilor de 1,2 - 1,5 m și o greutate maximă de 1,5 kg.
- **Habitat.** Este sedentară și cuibărește mai ales în pădurile munțioase din Carpați, dar și în regiuni mai joase. Clocește foarte timpuriu, având ouăle depuse încă din ianuarie și februarie. Acestea sunt de culoare verzui-murdară, pătate cu brun, fiind clocite cam 21 de zile, numai de femelă. Se imblânzește ușor, este foarte jucăuș și se pretează a fi dresat.
- **Hrana.** Specie omnivoră, deși poate fi considerată o pasare de pradă. Consumă de la semințe, fructe și până la insecte larve, broaște, ouă sau păsări mici. Nu ratează nici ocazia de a se hrăni cu animale moarte.
- **Cântec.** Poate imita glasul altor păsări.
- **Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 120. Botgros (*Coccothraustes coccothraustes*), Hawfinch

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 18 cm. Are penajul cafeniu-roșcat, cu negru la bărbie și aripi.
- **Habitat.** Comună în păduri cu frunze căzătoare și de amestec. Este prezent vara și iarna, cuibărind în arbori și arbuză din regiunile deluroase și de șes, îndeosebi în pădurile luminoase. Ouăle verzi-albăstrui, gri sau cenușii, pătate cu negru, în număr de 5, sunt depuse prin aprilie-mai. Incubatia durează 13-14 zile; clocește mai ales femela. Exemplarele inelate iarna și timpuriu primăvara, la noi, și regăsite toamna în Italia indică o migrație de iarnă dinspre vestul Europei, spre est. Locurile mai importante de iernare pentru botroși sunt în sudul Balcanilor și în Turcia.
- **Hrana.** Are ciocul cel mai puternic din toți reprezentanții familiei; poate sparge ușor sămburii de cireșe, vișine etc.
- **Cântec.** Strigăt sec și aspru „tsic”, „tsic-it”. Cântecul constă în note joase „tic-tur-tur-ul-ui”. Cântă destul de puțin.
- **Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 121. Cînteză (*Fringilla coelebs*), Chaffinch

- **Morfologie.** Este o pasare de talie mică. Masculii sunt bine diferențiați de femele din punctul de vedere al coloritului. Aceștia au o imbrăcămintă ruginie cu nuanțe deschise, spre crem, pe burtă. Penele de pe aripi sunt de culoare brun-inchis spre negru, cu pete albe. Vara, masculii au o colorație mai vioală; pe cap au o scufiță cenușie, la fel și coada, iar pe spate, spre coadă, au o pată verzuie. Iarna pierde aceste podoabe și le înlocuiește cu nuanțe ruginii. Femela este mult mai ștearsă, având coloritul apropiat de cel al unei vrăbii cu pete albe pe aripi. Lungimea corpului la cînteză poate ajunge la 14 cm, anvergura aripilor la 28 cm, iar greutatea corporală la 23 g.
- **Habitat.** La noi în țară este foarte răspândită și poate fi observată din Delta Dunării până în zonele montane. Cîntezele sunt des văzute în grădini sau în parcurile din orașe. Doar femela și juvenilii migrează către zonele mai calde din Africa. Masculii rămân la noi și peste iarnă. Cîntea își face cuibul printre ramurile arborilor. Femela depune în luna aprilie până la 5 ouă albăstrui cu pete roșiatice. Perioada de incubație este de 14 zile.
- **Hrana.** Se hrănesc cu diverse fructe și semințe, dar și cu insecte și larve.
- **Cântec.** Cântecul constă în sunete melodioase și puternice care scad în intensitate și se termină cu un ciripit, uneori la final mai adăugă un „chic”. În timpul zborului scoate un „iup” scurt și jos. Un strigăt comun este un „finc-finc” metalic. Strigătul de ploaie este un „rrr” repetat prelungit.
- **Statut.** Migrator parțial, foarte comună în Munții Rodnei.

■ 122. Cînteză de iarnă (*Fringilla montifringilla*), Brambling

- **Morfologie.** Vara, masculul are capul, spatele și coada negre, aripile cărămizii cu negru, pieptul cărămiziu-roșcat; iarna, părțile negre devin cafeniu-pătate. Femela este de culoarea masculului din timpul iernii. Masculul are un frumos guler de culoare cărămizie, mai puțin pronunțat la femelă. Pe burtă, atât masculul, cât și femela sunt de culoare albă. Picioarele și ciocul sunt gălbui. Cînteză de iarnă are o lungime de 14-15 cm, anvergura aripilor este de 25-28 cm, iar greutatea este de 19-23 g. Femela depune 5-7 ouă într-o singură serie pe an.
- **Habitat.** Apare regulat și în număr mare în timpul iernii din ținuturile de cuibărit nordice. Iarna hrănește în căutarea hranei împreună cu alte specii de păsări. Unele observații ar pleda pentru eventuala cuibărire la noi a acestei specii, în Carpați; acest fapt nu este însă dovedit. Primăvara revine la locurile de cuibărit din nord. Este prezentă la noi doar pe timpul iernii.
- **Hrana.** Vara trăiesc în perechi izolate sau grupuri mici, însă iarna se adună în stoluri mari care sunt într-o continuă căutare de semințe.
- **Cântec.** Cântecul este trist, monoton și repetitiv, continuu și ţuierător, care amintește de sunetul unui fierăstrău. În timpul zborului scoate un „djec”, iar strigătul obișnuit este „tee” sau „tcire” răgușit și nazal. Strigătul de alarmă la cuib este un „slii” sonor și aspru.
- **Statut.** Oaspete de iarnă, comun în Munții Rodnei.

■ 123. Sticlete (*Carduelis carduelis*), European Goldfinch

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 14 cm. Partea anterioară a capului este roșie, ceafa și coada negre, aripile negre cu galben, iar restul corpului cafeniu. Pasăre comună în regiunile deschise cu arbori, parcuri sau grădini, este frecventă în oraș și imprejurimi. Ambele sexe au penajul cafeniu pe spate și piept, ceafa, aripile și coada negre, obrajii, abdomenul și tărtița albe. Partea anterioară a capului este roșie, iar pe aripă are o bandă lată galbenă. Suma aceasta impresionantă de culori face din sticlete una din păsările de la noi cu penajul cel mai frumos colorat.
- **Habitat.** Comună în regiuni deschise cu arbori. Clocește îndeosebi în ținuturile joase, dar și pe văile râurilor montane, atât în locuri mult descoperite, cât și în păduri. Cuibul este mic și așezat în arbori nu prea înalți, de regulă în salcâmi. Punta este formată din 4-5 ouă albe-albăstrui, punctate cu roșcat. Clocește numai femela, circa 13-14 zile, începând din mai, și scoate 2-3 rânduri de pui pe vară. Populațiile care pleacă mai departe ieșesc în regiunile nord-est africane și sud-vest asiatică.
- **Hrana.** Se hrănește cu semințe, fructe, mai rar cu insecte. Poate fi văzut tot timpul anului, iarna în stoluri rătăcitoare răvnite în a dezghioca spinii și scaietii (de unde atributul de pasăre-de-scai, scaete), iar vara în perechi.
- **Cântec.** Cântecul răsunător, melodios, se audă până departe.
- **Statut.** Este sedentar; numărul indivizilor crește iarna prin sosirea populațiilor nordice. Glas tipic, ascuțit cu tonalitate înaltă „sticlit”.

■ 124. Florinte (*Carduelis chloris*), European Greenfinch

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 16 cm. Penajul este verde cu galben la aripi și laturile cozii. Pasăre familiară în orașe, unde cuibărește frecvent în arborii de pe marginea străzilor. Penajul este verde-măsliniu, de aici și numele de verdetă, cu tentă galbenă la mascul și brună la femelă; ambii au marginea penelor lungi din aripă, galbenă. Cuibul are formă de cupă și este construit la înălțime, în bifurcația unei ramuri.
- **Habitat.** Se întâlnește frecvent în țară ca pasăre sedentară, cuibărind mai ales în regiunile joase și deluroase, dar urcă și pe văile luminoase ale râurilor montane. Începând din aprilie, depune 4-6 ouă albastre, cu pete brune, pe care le clocește femela, aproximativ 14 zile. Pe vară scoate 2-3 rânduri de pui. Populațiile din sudul arealului se concentrează iarna spre nordul Africii și regiunile Mării Caspice.
- **Hrana.** Consumă semințe și fructe, dar uneori și insecte. O putem vedea în oraș tot timpul anului, iarna în grupuri mici, vara în apropierea cuibului.
- **Cântec.** Glasul melodios face pasărea remarcată oriunde apare. În timpul zborului emite un strigăt rapid „Djuurut” sau unul scurt „djup”. În repaus scoate un „tsui” sau „dju” prelung, aspru.
- **Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 125. Scatiu (*Carduelis spinus*), Eurasian Siskin

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 12 cm. Este cel mai mic reprezentant de la noi al acestei familii. Are penajul verde, creștetul negru, aripile și partea inferioară a corpului galbene. Femela este mai spălăcită, cu părțile cele alb. Masculul are penajul verde-gălbui cu pieptul galben, creștetul și bărbia negre, iar aripile negre cu galben.
- **Habitat.** Clocește în Carpați, în regiunea coniferelor. Cuibul și-l instalează spre extremitatea unei crengi la mare înălțime față de sol, mascat de licheni. Ouăle alb-albăstrui, cu puncte roșietice, în număr de 4-5, sunt depuse prin luna mai. Singură, femela clocește timp de 12-13 zile. Pe sezon, scoate 2 rânduri de pui. Toamna, pasările care au locuit în munți, precum și populațiile nordice, apar în ținuturile joase în căutarea hranei unde se întâlnesc toată iarna.
- **Hrana.** Se hrănește cu semințe sau fructe, mai rar cu insecte.
- **Cântec.** Strigăt prelung, clar, trist „diu-i-i” sau „tsu-i” ca și un „cetcetcetcet” sec. Cântecul rapid ca un șuierat slab „deetci”.
- **Statut.** Oaspete de iarnă, specie comună în Munții Rodnei.

■ 126. Cânepar (*Carduelis cannabina*), Linnet

- Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 14 cm. Masculul este cafeniu cu fruntea și pieptul roșcate; femela este în întregime cafenie cu pete mai închise.
- Habitat.** Este una din speciile comune, atât clocitoare, cât și ca prezență în timpul iernii. Cuibărește în tufișuri, îndeosebi în ținuturile joase și deluroase deschise, dar urcă și pe văile râurilor, la intrarea acestora în munți. Cele 4-6 ouă albastri-albicioase cu puncte ruginoase sunt depuse prin luna aprilie. Clocitul este asigurat îndeosebi de femelă, timp de 12 zile. Pe sezon scoate 2 rânduri de pui.
- Hrana.** Consumă semințe de plante și insecte mici.
- Cântec.** În zbor emite un „tit” sau „tit-it” destul de nazal, repetat, combinat cu fluiere-turi subțiri și incete „gheighelic” și „tsi-it”. Cântă din vârful unui arbore, tufiș.
- Statut.** Migrator parțial, specie comună în Munții Rodnei.

■ 127. Cănăraș (*Serinus serinus*), European Serin

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 12 cm, anvergura aripilor de 20 cm și greutatea de 12-15 g. Coloritul general al penajului este galben-cenușiu. Masculul are nuanțele de galben mult mai pronunțate decât la femelă.
- Habitat.** Prezent în parcuri, păduri de conifere și sunt exemplare care au devenit sedentare și rămân în perioada iernii. Este o pasare specifică pentru zona mediteraneană, însă pe perioada verii sunt exemplare care migrează în interiorul continentului. Cuibul este construit în tufișuri sau în arbori, iar femela depune 4 ouă în 2-3 seri pe an. Perioada de incubație este de 13-14 zile. Cănărașul este considerat la noi o pasare migratoare și cu o prezență în continuu creștere pe tot teritoriul țării.
- Hrana.** Hrana este alcătuită în principal din semințe pe care le caută pe sol.
- Cântec.** Glasul obișnuit este un ciripit metalic, rapid, cu tonalitate înaltă „tir-r-r-it”. În timpul zborului emite un ciripit uniform cu un tempo rapid ca sunetul de clopoței, asemănător cu sunetul produs de sticla pisată.
- Statut.** Oaspete de vară, specie comună în Munții Rodnei.

■ 128. Inarită (*Carduelis flammea*), Redpoll

- **Morfologie.** Lungimea corpului ajunge la 12 cm. Fruntea și partea posterioară a creștetului roșii și pata neagră, mică, de pe bărbie o deosebesc de celelalte specii. Masculul adult este roșu-trandafiriu pe piept și târtită. Juvenilul nu are culoarea roșie pe piept. Este de dimensiuni medii cu cioc masiv și puternic. Sociabilă, cubărește în colonii dezorganizate.
- **Habitat.** Cubărește în păcuri de arbori, plantații, parcuri și grădini, păcuri rare. Iarna în stoluri compacte, adesea cu scări, în mesteceni și arini negri, pe miriști și părloage.
- **Hrana.** Hrana este alcătuită în principal din semințe.
- **Cântec.** Strigăt „ciut-ciut-ciut” spart, cu un ecou metalic. Mai scoate și un „djiiu” aspru, asemănător cu al florintelui. Cântecul constă din glasul obișnuit alternat cu sunete seci, stridente „ciut-ciut-ciut-serrr”.
- **Statut.** Oaspete de iarnă, specie foarte rară în Munții Rodnei.

■ 129. Mugurar (*Pyrrhula pyrrhula*), Bullfinch

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 18 cm. Masculul are spatele cenușiu, capul, aripile și coada negre, iar pieptul roșu-trandafiriu; femela are pieptul cafeniu-roșcat. Tărtiță albă, partea superioară a corpului negru cu gri, cea inferioară roșie la mascul, la femelă colorit maro șters.
- **Habitat.** Cubărește în Carpați, în pădurile de foioase, amestec și de conifere, cu dumbrăvi. Cuibul și-l instalează în arbori și arbusti. Ponta, depusă pe la începutul lunii mai, cuprinde 4-5 ouă albe-verzui, pătate cu brun. Clocitul este asigurat de femelă, timp de aproximativ 14 zile. Masculul o hrănește în acest timp. În estul Europei și vestul Asiei se produc mari concentrații de mugurari în timpul iernii.
- **Hrana.** Consumă frecvent fructe, semințe și sămburi pe care le sparge cu ciocul scurt, dar puternic. Vara prinde și insecte sau larve.
- **Cântec.** Strigăt moale, trist, melodios „piu”. Cântec puțin sonor, lent format din fluierături și sunete aspre, alternate.
- **Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 130. Forfecuță (*Loxia curvirostra*), Crossbill

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 17 cm. Masculul este roșu-verzui cu aripile și coada negricioase, iar femela verzu-cenușie.
- Habitat.** Iarna migrează spre văi, ducând o viață eratică. Apar adesea și în parcurile orașelor. Trăiește în pădurile de conifere, unde se și reproduce. Nu are o epocă fixă de cui cărit, dacă are condiții bune de hrana, scoate pui și iarna. Femela clocește ouăle circa 13-14 zile; ponta constă din 4 ouă albicioase cu pete intunecate spre partea rotundă. Sunt singurele forfecuțe care se reproduc la noi; puii lor pot fi hrăniți numai cu miezul semințelor, fără adaosul hranei animalelor.
- Hrana.** Împreună cu alte două specii de forfecuțe, ce se întâlnesc la noi, prezintă o interesantă conformație a ciocului, care are mandibulele încrucișate la vârf, adaptare perfectă pentru scoaterea semințelor din conurile răšinoaselor; hrana lor de predilecție.
- Cântec.** Emite strigăte înăbușite „ciic-ciic” ce pot fi urmate de zgome produse de conuri în cădere.
- Statut.** Specie sedentară, foarte comună în Munții Rodnei.

■ 131. Vrabia de casă (*Passer domesticus*), House Sparrow

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 14,5 cm. Destul de masivă și greoală. Colorit general maro-pestriț cu burta albicioasă. Femela și juvenilul au un colorit mai șters, fără negru pe bărbie.
- Habitat.** Legată de așezările omenești, cuibărește în sate, orașe, sub țiglele de pe acoperișuri, crăpături, uneori în arbori. Sociabile, se strâng în stoluri mari, gălăgioase. Zboară în formăție compactă, în linie dreaptă, aparent cu oarecare efort.
- Hrana.** Consumă semințe, fructe, resturi alimentare, insecte.
- Cântec.** Strigăte simple și continue sau ușor combinate „cip”, „cirrr”, „prip”, când este agitată „trrretetet”. Cântecul constă în sunete asemănătoare repetitive pe diverse tonalități.
- Statut.** Sedentară, foarte comună în Munții Rodnei.

■ 132. Vrăbia de câmp (*Passer montanus*), Eurasian Tree Sparrow

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 14 cm. Are dimensiuni mai mici decât vrăbia de casă, poate fi întâlnită și pe liziere de pădure. Creștetul maro-castaniu, bărbie neagră și o pată mică neagră pe obrajii gri-deschis. Sexe asemănătoare.
- **Habitat.** Specie comună care cuibărește în parcuri, grădini, terenuri arabile cu arbori. Mai puțin legată de așezările omenești decât vrăbia de casă. Cuibărește adesea în scorburile arborilor.
- **Hrana.** Consumă semințe, fructe, insecte.
- **Cântec.** Strigăte asemănătoare cu ale vrabiei de casă, dar mai aspre și cu o voce mai clară. Tipice sunt „tet-tet, cic, pilip”. În zbor emite o serie de sunete „tec-tec-tec”. Cântecul este un ciripit sacadat.
- **Statut.** Specie sedentară, foarte comună în Munții Rodnei.

■ 133. Brumărița de pădure (*Prunella modularis*), Dunnock

- **Morfologie.** Dimensiunea corpului este de 15 cm. Coloritul este asemănător unei vrăbii, dar cu bărbia și pieptul cenușii.
- **Habitat.** Este răspândită în Carpați, îndeosebi în pădurile de conifere și de amestec, pătrunde însă și în zona jneapănumului. Cuibărește în tufișuri joase și pe sol, adesea lângă rădăcini. Este mai puțin sfioasă decât brumărița de stâncă. Cuibul este completat încă din luna aprilie, cu 4-5 ouă albastre, pe care le clocește femela singură, aproximativ 13 zile. Crește 2 și chiar 2 rânduri de pui pe vară. Toamna, o parte din populația carpatină coboară în văi pentru a ierna, iar altă parte, împreună cu populațiile mai nordice, se deplasează mai spre sud, spre cartierele de iernare din sudul Europei, Asia Mică, sud-vestul Asiei și nord-vestul Africii.
- **Hrana.** Se hrănește cu semințe de plante, insecte.
- **Cântec.** Cântec caracteristic cu o tonalitate înaltă, un fel de ciripit clar, de scurtă durată. Strigătul obișnuit este subțire cu un ton sec „tî”, „tîsis”. Chemarea în zbor este răsunătoare și subțire.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie comună în Munții Rodnei.

■ 134. Brumăriță de stâncă (*Prunella collaris*), Alpine Accentor

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 18 cm. De dimensiunile unei ciocărlii. De la distanță pare a avea un colorit sters gri-maroniu, aproape ca al unei vrăbii. Caracterele vizibile de la distanță sunt: dunga închisă de-a curmezișul aripilor (supraalarele) și petele maro-ruginii de pe flancuri. Coloritul gâtului este vizibil doar de aproape (juvenilul fără dungi). Sexe asemănătoare.
- **Habitat.** Cuibărește în munți la mari altitudini, deasupra limitei superioare a pădurii (rar mai jos).
- **Hrana.** Consumă semințe de plante, insecte (muște).
- **Cântec.** Strigăte destul de puternice, continue, ca cele de ciocărlie „trui-trui” (mai ales în zbor) și ca cele de sturz „cep-cep”. Cântecul este un ciripit melodios, care amintește de glasul ciocărliei; cântă de pe sol sau într-un zbor nupțial scurt.
- **Statut.** Specie sedentară, foarte comună în Munții Rodnei.

■ 135. Presură de stuf (*Emberiza schoeniclus*), Reed Bunting

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 15 cm. În penaj de vară, masculul ușor de recunoscut după cercul alb de pe gât, calota și bărbia negre. După năpărarea de toamnă, culoarea neagră se estompează. Femela are cap clar marcat cu maro și alb, iar gâtul de culoare deschisă este mărginit lateral de dungă inchisă. Poate fi eventual confundată cu femela de presură de pădure. Rectricile externe albe sunt vizibile atunci când pasărea își agită coada.
- **Habitat.** Trăiește în stufărișuri, de asemenea în regiuni mai aride, de exemplu în păduri tinere de conifere; iarna vizitează și câmpurile cultivate, uneori în compania altor presuri și cînteze, în mici stoluri.
- **Hrana.** Consumă larve de coleoptere (gândaci), insecte, păianjeni, semințe.
- **Cântec.** Glasul este fin și subțire „tii” sau mai aspru „tciu”. Cântec destul de monoton, la început lent, apoi mai accelerat: „tia-tia-ti-tisisit” (cu variante). Cântă de obicei de pe vârful unei trestii.
- **Statut.** Migrator parțial, specie mai rară în Munții Rodnei, la baza masivului.

■ 136. Presură de munte (*Emberiza cia*), Rock Bunting

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 16 cm. Penajul este cafeniu cu pete inchise, masculul având capul cenușiu cu benzi negre. Tărțița maro-castanie vizibilă din zbor, ciocul gri.
- **Habitat.** Se întâlnește îndeosebi în ținuturile pietroase și cu grohotișuri din Carpați, cuibărind pe văile râurilor montane, fiind în curs de extindere dinspre sudul și vestul Europei. Cuibărește aproape de sol, între bolovani, în crăpături de stânci și maluri pietroase. Prin luna mai, femela depune 4-5 ouă alb-murdare, cu pete mai întunecate, pe care ambii părinți le cloesc circa 14 zile. Scoate 2 rânduri de pui pe sezon. Iarna coboară în văi adăpostite, unele păsări retrăgându-se și mai spre sud de țara noastră.
- **Hrana.** Consumă insecte și semințe de plante.
- **Cântec.** Strigăt subțire, slab „tjit” sau un fluerat foarte înalt inspirat „slii”. Cântă dintr-un loc înalt. Cântec scurt și rapid.
- **Statut.** Specie sedentară, comună în Munții Rodnei.

■ 137. Presură galbenă (*Emberiza citrinella*), Yellowhammer

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 17 cm. Are spatele cafeniu-roscat cu pete întunecate, iar capul și partea ventrală gălbui-pătate. Penajul de pe partea ventrală, cap și gât, este de culoare galben-deschisă, pe restul corpului apare striat cu cenușiu verde și cafeniu. Pe spate, aproape de baza cozii, are o zonă de culoare castanie-deschisă. Exemplarele tinere și femelele sunt puțin mai galbene. Are o greutate de 24-30 g, deschiderea aripilor de 26-28 cm, corpul zvelt și elegant.
- **Habitat.** Clocește la noi în ținuturile împădurite de șes și de deal, pătrunzând adesea destul de adânc pe văile râurilor montane. Cuibărește în tufișuri joase sau în ierburi aproape de sol. Ouăle, în număr de 4-5, sunt albe cu niște virgule roșcate, fiind clocite îndeosebi de femelă, începând din mai. Incubatia durează 13-14 zile. Iarna coboară în ținuturi joase, descoperite, unde apar și exemplarele nordice. În perioada de iarnă are loc concentrarea populațiilor în sudul Europei, în Turcia și în ținuturile din jurul Mării Caspice.
- **Hrana.** Când iernile sunt grele, se apropie de aşezările omenești, căutând hrana. În general se hrănește cu semințe, cereale, muguri, fructe și frunze, dar și insecte, omizi, păianjeni, lăcuste.
- **Cântec.** Cântecul presurei este „tj-tj-tj-tj-tj-tjii” cu pauză și apoi „tiuuuu”. Uneori se aseamănă cu un fluerat scurt. Strigăt metalic „tsic” sau „tuitic”.
- **Statut.** Specie sedentară, mai rară în Munții Rodnei.

■ 138. Presură sură (*Emberiza calandra*), Corn Bunting

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 18 cm. Corpul este cafeniu cu pete intunecate, fiind mai spălăcit pe partea inferioară. Puțin mai mare ca vrabia, are culoarea predominant cafenie. Ciocul este gros și de culoare galben-murdar. Capul și partea superioară a corpului sunt sur-cafeniu-deschis cu dungă longitudinală închisă, brune. Aripile și coada sunt cafeniu-inchis cu marginea penelor tivate mai deschis. Femela e asemănătoare masculului. Pasare sedentară, este numeroasă în toată țara.
- Habitat.** Este comună mai ales în regiunile de câmpie și de dealuri descoperite, rar și pe văile largi, joase, ale râurilor montane. Femela clocește singură circa 14 zile, un număr de 4-5 ouă alb-cenușii, stropite cu brun, pe care le depune prin mai. Scoate, pe vară, două rânduri de pui. O parte din populația clocitoare la noi rămâne și iarna, iar alta se deplasează mai spre sud. Pentru o parte din populația speciei, cartierele de iernat sunt în sudul Europei, sud-estul Africii și Peninsula Arabia.
- Hrana.** Conține primăvara și vara din insecte, melci și semințe de plante, acestea din urmă formând în timpul iernii, principala ei hrana.
- Cântec.** Strigăt puternic, ascuțit, aproape ca un pocnet „tic-tic”. Cântec metalic cu sunete repetitive monoton „tsic-tsic-sic-sic-sicsicsic-prsss”.
- Statut.** Migrator parțial, specie comună în Munții Rodnei.

■ 139. Presură de grădină (*Emberiza hortulana*), Ortolan Bunting

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 16 cm.
- Habitat.** Răspândită în număr mic în regiuni deschise, cultivate, cu pălcuri de arbori sau tufe. Masculul are capul gri-verzui, fără dungă, gâtul galben deschis și abdomenul cărămiziu-deschis. De aproape se poate observa cercul alb-gălbui, îngust din jurul ochiului. Picioare și cioc de culoare roz.
- Hrana.** Consumă semințe de plante și insecte mici.
- Cântec.** Strigăt clar, metalic „siii”. Strigătul de contact „iup” sau „ipp” înăbușit. Când este agitată scoate un „ciu” scurt. Cântecul variază de la individ la individ, partea secundară a cântecului are note mai joase decât prima „suli-suli-suli-suisrili”.
- Statut.** Oaspete de vară, specie mai rar întâlnită la poalele Munților Rodnei.

■ 140. Fluturaș de stâncă (*Tichodroma muraria*), Wallcreeper

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 16 cm. Cloc subțire lung și curb, partea superioară a corpului este gri, cea inferioară este neagră vara și gri-deschis iarna. Femela are mai puțin negru pe gât vara. Forma și coloritul aripilor sunt foarte izbitoare, late și rotunjite, cu benzi late roșii și cu puncte albe. Zborul constă în fluturări de aripi caracteristice.
- **Habitat.** Specie rară, prezintă local în munți. Cuibărește de obicei la altitudini de 1.000 - 2.500 m. Iarna se poate deplasa mai jos, putând fi observate pe turnuri de biserici, pe ziduri.
- **Hrana.** Se cățără pe stânci în căutare de insecte, lăsând să se observe roșul de pe aripi.
- **Cântec.** Strigăt subțire și melodios, dar puternic, un fluijerat „tiu” și unele variante. Cântecul constă în serii de cîrpicăciuni slabe și note specifice prelungi, incordate, ascendentă „tiu-trriui”, deseori terminat cu un țiuțuit final.
- **Statut.** Specie sedentară, foarte rară în Munții Rodnei.

■ 141. Drepnea neagră (*Apus apus*), Common Swift

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 17 cm. Pasărea are coada scurtă, crestată, aripile lungi în formă de seceră - profil care trădează insușirea de excelent zburător. Bătăile din aripi sunt scurte și rapide generând o viteză de deplasare foarte mare. Penajul este în întregime brun-negricios, ceva mai palid pe bărbie. În cursele lor grăbite, stolurile emite sunete stridente care se aud mai cu seamă în perioada de reproducere.
- **Habitat.** Atunci când cuibărește în maluri sau stâncării, formează mici colonii; își așează însă cuibul și sub streașina caselor, în turnurile de biserici în jurul căror realizează zboruri neconveniente.
- **Hrana.** Specie insectivoră.
- **Cântec.** Strigăt ascuțit și penetrant „srii”.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie rară și localizată în Munții Rodnei, în zona stâncărilor.

■ 142. Drepnea mare (*Apus melba*), Alpine Swift

- **Morfologie.** Este mai mare decât drepnea neagră, 23 cm, trăiește în colonii, are o culoare neagră-brună, cu partea inferioară albă, o caracterizează dunga brun-cenușie din zona pectorală.
- **Habitat.** Prezentă în zonele de stâncărie. Zboară în stoluri mari, cîrîpitoare, în special dimineață și seara.
- **Hrana.** Specie insectivoră.
- **Cântec.** Strigătul constă în serii rapide de cîrîpituri „tititititi” accelerate și apoi incetinîte ca ritm.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie rară și prezentă în stâncările din Munții Rodnei.

■ 143. Caprimulg (Caprimulgus europaeus), Nightjar

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 28 cm. Masculul are pete albe pe gât, aripi și coadă.
- **Habitat.** Specie localizată și rară, întâlnită în regiunile pădureoase deschise cu răiști și poleni. Ziua se odihnește, fiind greu de reperat pentru că stă întins de-a lungul unei crengi, penajul gri-maro creând iluzia că este o aşchie mare din scoartă arborelui. Zboară silentios și vioi cu bătăi rigide din aripi. Alunecă prin aer cu aripile ținute în „V”. Este solitar, dar în perioada de reproducere se poate întâlni în stoluri. Migrează noaptea.
- **Hrana.** Consumă insecte.
- **Cântec.** Este reperat după cântecul său din amurg, având un turuit caracteristic sec și rezonant cu două tempo-uri. Strigăt intens „crrrucrrrcrrr” ce devine mai slab. Are glas sonor ca de broască „cruit”.
- **Statut.** Oaspete de vară, specie rară în Munții Rodnei.

■ 144. Presură de tundră (*Calcarius lapponicus*), Lapland Bunting

- Morfologie.** Lungimea corpului este de 15 cm. În penaj de vară masculul este inconfundabil: cap negru, gât și gușă negre, o dungă galbuie de la ochi spre ceafă, ceafă maro-roșiatică. Femela are pete mai difuze, ceafă ruginie și o dungă pală pe mijlocul creștetului. În penaj de iarnă este mai pală, însă ceafa roșcată este vizibilă.
- Habitat.** Prezentă în regiunile deschise de tundră, în terenuri mlăștinoase. În migrație poate fi întâlnită iarna pe mîriști și pajiști umede.
- Hrana.** Consumă semințe de plante.
- Cântec.** În migrație emite un strigăt puternic și sec „prrrt”, uneori urmat de un ciripit „ciu”. Cântă și în timpul zborului, coborând cu aripile larg desfăcute.
- Statut.** Specie întâlnită accidental în Munții Rodnei.

■ 145. Rață mare (*Anas platyrhynchos*), Mallard

- Morfologie.** Este cea mai răspândită specie de rață de la noi. Are o lungime de până la 56 cm, poate ajunge la o greutate de 1,5 kg, iar anvergura aripilor este de 95 cm. Masculul este mult diferențiat de femelă prin coloritul vioi al penajului. Rățoul are capul și gâtul verde-inchis cu reflexe albastrui-metalice și cu un guler de culoare albă. Pe spate și abdomen este de culoare brună-cenușie cu o coadă de culoare neagră și pene albe în lateral. Picioarele sunt palmate de culoare portocalie, iar ciocul este lat și galben. Ca semn distinctiv masculul are pene răsucite la coadă și atât femela, cât și masculul au „oglinda” de pe aripi de culoare albastru-metalizată.
- Habitat.** Rață mare trăiește în perechi de-a lungul râurilor, lacurilor. Cuibul îl construiește cu mare grijă pe sol în locuri căt mai ferite de prădători. Cuibul este bine căptușit cu pene și puf, iar femela depune în el până la 12 ouă de culoare albastru-verzui.
- Hrana.** Consumă diverse plante acvatice de la suprafață, melci, insecte, viermi, semințe, cereale.
- Cântec.** Masculul curtează femela printr-un fluierat scurt și slab „piu”. Femela are un mă căit puternic „cuc”.
- Statut.** Oaspete de iarnă, rar întâlnită pe văile Munților Rodnei.

■ 146. Rață mică (*Anas crecca*), Common Teal

- **Morfologie.** Lungimea corpului este de 35 cm. Masculul are corpul cenușiu, capul cafeniu cu căte o pată alungită verde peste ochi; corpul femelei este cafeniu. „Oglinda” de pe aripi este atât la mascul, cât și la femelă de culoare verde cu reflexii metalice. Aripile au pe liniile de contur două dungi de culoare neagră și crem. Femela are un colorit general cafeniu. Anvergura aripilor este de 58-64 cm și greutatea de 250-400 g.
- **Habitat.** Pasăre de iarnă, este cea mai mică dintre rațele neclocitoare de la noi. Sosește toamna din regiunile nordice ale Eurasiei, unde cuibărește. Primăvara se îndreaptă spre ținuturile de reproducere. Rață mică preferă băltile măștinioase, cu vegetație bogată unde își poate găsi cu ușurință hrana. Își construiește cuibul pe pământ, în apropierea apelor. Femela depune până la 11 ouă într-o singură pontă pe an.
- **Hrana.** Consumă diverse plante acvatice de la suprafață, melci, insecte, viermi, semințe, cereale.
- **Cântec.** Strigătul masculului este un fluterat muzical „cric” repetat. Femela emite un mă căit slab „cuer”. Cândurile se identifică ușor după „corul” pe care îl produc.
- **Statut.** Oaspete de vară, rar observată pe văile din Munții Rodnei.

■ 147. Rață cărăitoare (*Anas querquedula*), Garganey

- **Morfologie.** Rățoiul este mult mai viu colorat decât rață, mai ales în perioada verii. Capul, gâtul, gușa, spatele și coada au un penaj pestriș, brun-inchis. Pe burtă este albicioasă, iar lateralele sunt gri. Specific masculului de rață cărăitoare este sprânceana de culoare deschisă care se prelungesc spre ceafă. Femela are două dungi de culoare deschisă, deasupra și sub ochi. Oglinda de pe aripi este mărginită de dungi de culoare albă și are culoare verde la mascul și brun-inchis la femelă. În perioada de iarnă, masculul are un penaj asemănător cu al femelei, brun-pestriș. Lungimea corpului este de 38-40 cm, deschiderea aripilor de 65-70 cm, iar greutatea de 250-500 g.
- **Habitat.** După rață mare, rață cărăitoare este cea mai des întâlnită specie de rață sălbatică de la noi. Poate fi întâlnită în toată țara, în apropierea apelor. Cuibul este construit în vegetație din apropierea apelor, iar femela depune 8-11 ouă într-o singură serie pe an.
- **Hrana.** Se hrănește cu semințe, materii vegetale și mici nevertebrate acvatice pe care le capturează prin filtrarea apelor de suprafață cu ajutorul ciocului.
- **Cântec.** Strigătul masculului este prelung, sonor, ascuțit și slab.
- **Statut.** Oaspete de vară, rar observată pe văile Munților Rodnei.

BIBLIOGRAFIE

1. Ardelean G., Bereș I., 2000: Fauna de vertebrate a Maramureșului, Ed. Dacia, Cluj-Napoca.
2. Bereș I., 1960: Ornithological Observations in the Maramaros, Aquila, Tom 67-68, p. 138-240, 262-263.
3. Bereș I., 1961: Ornithological Observation in the Maramaros and Rodna Mountains, Aquila, Tom 69-70, Budapest, p. 176-277.
4. Bereș I., 1964: Ornithological Observation in the Maramaros and the Rodna Mountains, Aquila, Tom 69-70, Budapest, p. 276-277.
5. Bereș I., 1969: Observații asupra repartizării verticale a păsărilor în zona alpină a Munților Rodnei în perioada autunnală (sept. - oct.), Ses. Com. Șt. Nat., Ed. Direcția Muzeelor, p. 198 - 206, București.
6. Bereș I., 1977: Avifauna cinegetică a Depresiunii Maramureșului și problemele ei ecologice, Anuarul Muz. Jud. Maramureș, Baia Mare, Marmăta, Nr. 3, p. 242-254.
7. Bereș I., 1977: Conservarea ornitofaunei județului Maramureș, Concluzii și propunerile AV-a Ses. Științifică St. Acad. Rom., Cluj-Napoca, p. 120-130
8. Bereș I., 1989: Importanța Rezervației Pietrosul Rodnei pentru conservarea vertebratelor autohtone, A IV-a Conferință de Ecologie ICB, Iași, p. 164.
9. Bereș I., 1997: Importanța rezervației Pietrosul Rodnei pentru zona cinegetică a Maramureșului, Acta Cinegetica Romaniae, București, Ed. Aldus, p. 46-51.
10. Bereș I., 1999: Ornitocenozele etajelor alpine și subalpine din Munții Rodnei, Analele Banatului, nr. 4, pg. 353-366, Timișoara.
11. Bereș I., 2000: Considerații generale asupra ornitofaunei actuale din Carpații Orientali Maramureșeni, Naturalia, Studii și Cercetări, Pitești, Tom 4-5, p. 165-174.
12. Bereș I. et Cherecheș D., 1999: Galiformele (Galliformes) din Maramureș, Naturalia, Studii și Cercetări, Pitești, Tom 4-5, p. 155-162.
13. Bereș I., Ardelean G., 2000: The Bird Fauna of the Pietros Biosphere Reserve of the Rodnei Mountains, Romania, Ornis Hung., Budapest, 10: 211-217.
14. Filipașcu A., 1958: Zăganul și cocoșul de mesteacăn, Note ornitologice, Vâنătorul și Pescarul Sportiv, 2: 3 - 4.
15. Filipașcu Al., 1959: Contribuții la cunoașterea avifaunei Munților Rodnei, Teză de stat, Cluj-Napoca.
16. Filipașcu A., 1961: Locuri de rotit ale cocoșului de munte (Vânătorul și Pescarul Sportiv, 4: 9).
17. Filipașcu A., 1961: Avifauna cinegetică a masivului Inau (Vânătorul și Pescarul Sportiv, 7: 12 - 13).
18. Filipașcu A., 1962: Acșiz mint a Maramarosi es Radnai havasok feszkelő madara, Aquila, 69-70, p. 203.
19. Filipașcu A., 1964: The Siskin Breeding on the Maramaros and Rodna Mountains, Aquila, vol. 69-70, p. 205-207.
20. Filipașcu Al., 1964: Acsontolu a Rodnai Havasokban (Waxwing on the Rodnai Mountains), Aquila, Tom 69-70, 273.
21. Filipașcu A., 1966: Contributions à la connaissance de l'avifaune de la région sud-est des Monts Rodna (Massif Inău), Travaux du Muséum d'histoire naturelle „Grigore Antipa”, vol. VI, p. 275-318, București.
22. Filipașcu Al., 1970: Contribuții la cunoașterea avifaunei Maramureșului, Rev. Muz., vol. VII, nr. 5, p. 429-430.
23. Munteanu D., 2000: Avifauna bazinului montan al Bistriței Moldovenești, Ed. Alma Mater, Cluj-Napoca.
24. <http://www.info-delta.ro>
25. <http://www.dkimages.com>
26. <http://www.royalalbertmuseum.ca>
27. <http://www.animale-salbatice.ro>
28. <http://fine-art-prints-store.com>
29. <http://www.egretta.org>
30. <http://www.nordicphotos.is>
31. <http://en.wikipedia.org>
32. <http://www.sor.ro>

33. <http://www.hlasek.com>
34. <http://www.illustratedwildlife.com>
35. <http://www.pasari-de-prada.info>
36. <http://vintage-royalty-free-images.com>
37. <http://pomarina.ro>
38. <http://www.taxidermy4cash.com>
39. <http://ecologyadventure.edublogs.org>
40. <http://www.etsy.com>
41. <http://www.finerareprints.com>
42. <http://www.ebay.co.uk>
43. <http://www.shutterstock.com>
44. <http://www.bydewey.com>
45. <http://www.albion-prints.com>
46. <http://www.bibliopolis.com>
47. <http://www.benny-photo.com>
48. <http://www.agefotostock.com>
49. <http://eol.org>
50. <http://www.lowryjames.com>
51. <http://www.worldofstock.com>
52. <http://www.siloutdoors.com>
53. <http://reddirtgardening.com>
54. <http://www.bto.org>
55. <http://www.superstock.com>
56. <http://www.classicnatureprints.com>
57. <http://fotoparus.com>
58. <http://chestofbooks.com>
59. <http://www.arbinger.se>
60. <http://ru.wikipedia.org>
61. <http://www.wildbirdegg4sale.com/>
62. <http://birds.nature4stock.com>
63. <http://www.flickr.com>

64. <http://www.biodiversityexplorer.org>
65. <http://www.flonline.pro>
66. <http://www.shutterstock.com>
67. <http://www.123rf.com>
68. <http://www.istockphoto.com>
69. <http://www.banaterra.eu>
70. <http://britishwildlifefandnature.wikia.com>
71. <http://www.penleehouse.org.uk>
72. <http://janos.torok.elte.hu>
73. <http://193.170.196.75>
74. <http://www.burdr.com>
75. <http://www.cairngormwildlife.co.uk>
76. <http://www.scatili.com>
77. <http://aanimale.com>
78. <http://www.etsy.com>
79. <http://www.bio-foto.com>
80. <http://www.treknature.com>
81. <http://www.visualphotos.com>
82. <http://www.biolib.cz>
83. <http://goweros.blogspot.com>
84. <http://www.rarebirds.freeservers.com>
85. <http://piclib.nhm.ac.uk>
86. <http://www.drepneauaneagra.ro>
87. <http://www.goantiques.com>
88. <http://www.acornnaturalists.com>
89. <http://www.nationalgeographicstock.com>

